

Европейска
комисия

ПАНОРАМА

ЕСЕН 2018 г. / БРОЙ 66

Литва: изграждане на по-интелигентно бъдеще

РАЗГРЪЩАНЕ
НА МЕЖДУНА-
РОДНОТО
СЪТРУДНИЧЕСТВО
МЕЖДУ ГРАДОВЕТЕ
В СВЕТОВЕН
МАЩАБ

ПРОЕКТЪТ
ROAD TRIP –
КАКВО
ПЪТЕШЕСТВИЕ!

Регионална
и селищна
политика

ПАНОРАМА

В този брой...

В есенното издание на списание *Панорама* се разглеждат разнообразни теми – от проблеми в градовете до международно сътрудничество и енергийна политика.

Държавата на фокус този път е Литва. В нашето интервю Вилиус Шапока, министър на финансите, обяснява как Литва използва финансирането от ЕС, за да подобри конкурентоспособността и производителността на страната чрез инвестиции в бизнес развитие. Това е илюстрирано с детайлни профили на пет нови проекта. „Заснето с камера“ проследява проекти, финансирани в немския регион Рейнланд-Пфалц.

Разглеждаме как политиката на сближаване подкрепя енергийно устойчиво и нисковъглеродно общество, стратегическите ни партньорства с градове по света чрез програмата „Международно сътрудничество между градовете“ и акцентираме

върху резултатите от неотдавнашен доклад за развиването на бизнес в Хърватия, Чешката република, Португалия и Словакия.

Разкриваме победителите от тазгодишните конкурси за фотографи и блогъри #EUinmyregion и си припомниме наскоро приключилия проект Road Trip, като разговаряме с осемте млади участници в Берлин в края на техните приключения. Раздел „Проекти“ ще ви отведе в Гибралтар, Румъния и Германия.

АГНЕС МОНФРЕТ

Ръководител на отдел „Комуникации“, Генерална дирекция „Регионална и селищна политика“, Европейска комисия

Снимка на корицата: Thinkstock/Алех Вараниша

04

12

17

28

УВОДНА СТАТИЯ	3	ПРОГРАМА ЗА ГРАДОВЕТЕ В ЕС.....	20
ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ НА ЧИСТ, СПРАВЕДЛИВ ЕНЕРГИЕН СЪЮЗ.....	4	ЕВРОГРАДОВЕТЕ ЗА ГРАДСКОТО ИЗМЕРЕНИЕ.....	22
КОХЕЗИОННИЯТ ФОНД В ДОЛНА АВСТРИЯ.....	7	ИЗВЛИЧАНЕ НА ПОЛЗА ОТ ПАРТНЬОРСТВА МЕЖДУ ГРАДОВЕТЕ	24
ЕС ИНВЕСТИРА В ГРАДОВЕТЕ НА РУМЪНИЯ.....	8	ЛИТВА: УМНИ ХОДОВЕ	28
ПОЗИЦИЯТА НА ГЕРМАНИЯ ОТНОСНО КОХЕЗИОННИЯ ФОНД.....	9	КАРТИ: ДОСТЪПНОСТ НА УНИВЕРСИТЕТИТЕ	36
ДА СЕ ЗАЛАВЯМЕ ЗА РАБОТА.....	10	ЗАСНЕТО С КАМЕРА В РЕЙНЛАНД-ПФАЛЦ.....	38
ROAD TRIP, РАЗКРИТ	12	ДАНИИ: РАЗПРЕДЕЛЕНИ СРЕДСТВА ПО ЕФРР И КФ	40
ПОБЕДИТЕЛИТЕ ОТ #EUINMYREGION.....	16	МЕЖДУРЕГИОНАЛНОТО СЪТРУДНИЧЕСТВО РАБОТИ.....	42
ФОКУС ВЪРХУ YOUTH4REGIONS.....	18	ПРОЕКТИ ОТ ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО, ГЕРМАНИЯ И РУМЪНИЯ	44

УВОДНА СТАТИЯ

„Дърветата, които засаждаме днес, трябва да осигурят сянка за нашите внуци, независимо дали идват от изток, или запад, от юг, или север. Да им дадем всичко нужно, за да растат и дишат по-лесно.“

С тези думи в речта си за състоянието на Съюза тази година председателят Юнкер потвърди отново пълната валидност на дългосрочния, ключов ангажимент на Съюза: изпълнение на обещанията за насърчаване на мира и дългосрочния просперитет за всички, без значение от това къде живеят или откъде идват в ЕС.

Като европейски комисар по регионалната политика се гордея, че съм на предната линия в политиката на ЕС, която прави това възможно всеки ден, заедно с милиони специалисти, прилагащи политиката на сближаване в целия Съюз. В това издание на *Панорама* са представени редица ценни примери за това как извършваната от тях стойностна работа води до промяна.

След няколко дни много от тези специалисти от целия ЕС ще се съберат отново в Брюксел, за да участват в Европейската седмица на регионите и градовете, носейки със себе си опита и знанията си, както и ангажимента си за изграждане на по-добра и по-благоденстваща Европа.

Тазгодишната седмица на ЕС обаче със сигурност ще е специална. Както отбеляза председателят Юнкер, в момента има „силно търсене на Европа“, на което ЕС трябва да отговори. Трябва да даде резултати. Предложенията на Европейската комисия за 2021-2027 г., които очертават общите ни амбиции за новия период, са първата стъпка. Но сега е време да продължим напред и да захраним тези предложения с идеи и проекти, които ще оформят тази политика за следващото десетилетие. Именно тук мненията на участниците в Европейската седмица на регионите и градовете може да са толкова ценни.

Участниците ще бъдат призовани да споделят своите възгледи, опит и мисли по три главни теми:

- Необходимостта от силна политика на сближаване за периода след 2020 г., която да преодолява структурните бариери, подсилва човешкия капитал и подобрява качеството на живот на жителите в ЕС;
- Растеж и регионално развитие; разбиране и управление на регионалните измерения на глобализацията, цифрова трансформация, изменение на климата и енергиен преход; и
- Интегрирано териториално развитие, включващо стратегии за младежта, интегрирането на мигрантите и социалната изолация.

С нетърпение очаквам предстоящите дискусии и огромното количество нови идеи, които ще изникнат по време на събитието. Те със сигурност ще засеят семената за новия кръг програми на политиката на сближаване и по този начин – за дърветата, които ще осигурят грижовна сянка за следващите поколения европейци. Това е наша отговорност и съм сигурна, че с времето те ще се гордеят с нашия избор и решителност да отстояваме позицията си независимо от предизвикателствата, независимо от местата и независимо от времето. ■

КОРИНА КРЕЦУ

Европейски комисар по регионалната политика

Чист и справедлив енергиен преход за всички

Преходът на Европа към нисковъглеродно общество се превръща в новата действителност по места. Предложенията за политиката на сближаване за периода 2021-2027 г. не само ускоряват хода към климатичните и енергийните цели, но и подкрепят икономическия растеж, създаването на работни места и предприятия, инвестиционните възможности и по-справедливия достъп до устойчива енергия.

Цялото ни общество трябва да бъде мобилизирано за разработването на решения за чист, справедлив енергиен съюз. Всяка заинтересована страна има роля в постигане на съвместно съгласуваните европейски енергийни и климатични цели за 2020 и 2030 г. и ангажиментите от Парижкото споразумение за ограничаване на изменението на климата.

Енергийният преход допринася и за модернизацията на европейската икономика. Той може да подтикне към растеж, инвестиции и технологично лидерство, да насърчи регионалното развитие, да донесе по-чиста, по-здравословна среда и да подобри достъпа до по-чиста, по-сигурна енергия.

Само за енергийния сектор са необходими значителни инвестиции от около 400 милиарда евро за периода 2021-2030 г., най-вече в областта на енергийната ефективност, възобновяемите енергийни източници и инфраструктурата, а изоставянето на традиционни сектори, като въглищата,

СТРАТЕГИЯ НА ЕНЕРГИЙНИЯ СЪЮЗ

Европейският енергиен съюз ще гарантира, че Европа разполага със сигурна, достъпна и съобразена с климата енергия. Стратегията на Европейския енергиен съюз, представена през 2015 г., има пет тясно свързани помежду си и съвместно подкрепящи се измерения.

- › Сигурност, солидарност и доверие
- › Напълно интегриран вътрешен енергиен пазар
- › Енергийна ефективност
- › Действия по климата – декарбонизиране на икономиката
- › Научни изследвания, иновации и конкурентоспособност

ЦЕЛИ В ОБЛАСТТА НА КЛИМАТА И ЕНЕРГЕТИКАТА

също ще има социална цена. Политиката на сближаване на ЕС може да помогне на регионите и градовете да разработят ефективни решения за справедлив и ефикасен преход към чиста енергия, отразяващ разнообразието от условия в Европа.

Политиката на сближаване през текущия период 2014–2020 г. вече подкрепя партньорства, решения отдолу нагоре и интелигентни специализации в нисковъглеродни технологии и услуги. Те насърчават по-устойчивото енергийно потребление във всички сектори, в това число и транспорта, заедно с подобрен достъп до интелигентни мрежи. До края на 2017 г. около 34,5 милиарда евро от финансирането по политиката на сближаване – половината от планираното финансиране за периода 2014–2020 г. на стойност 69 милиарда евро – е заделено за проекти, подкрепящи енергийния съюз.

ЕНЕРГИЙНО ЕФЕКТИВНИ ДОМОВЕ В ЛИТВА

В Литва около 314 милиона евро от ресурсите на Европейския фонд за регионално развитие за периода 2014–2020 г. се инвестират в обновяване на стари многофамилни сгради и блокове за увеличаване на енергийната им ефективност. Очаква се модернизацията да намали енергийното потребление с около 60% за 30 000 семейства. До края на 2017 г. са обновени 750 сгради, в които живеят 19 000 семейства, около 400 сгради са в процес на обновяване и 700 се подготвят за обновяване.

Възможност за ускорен преход

Предложенията за политиката на сближаване за периода 2021–2027 г. дават по-кратко, съвременно „меню“ от приоритети, фокусирани върху интелигентна, зелена, нисковъглеродна, по-социална и по-свързана Европа, която е по-близо до своите граждани. Те носят гъвкавост и лекота за разработването на интегрирани подходи в различни области на политиката и региони, които могат да ускорят енергийния преход.

Чрез концентриране на инвестициите в по-малко теми политиката на сближаване остава фокусирана върху това, което е изключително важно за конкурентоспособността и за структурните отговори на предизвикателствата на глобализацията и технологичната промяна. С това същевременно се избягва фрагментирането на ресурси за фокусиране върху по-интелигентна и иновативна икономическа трансформация на регионите и по-зелена, нисковъглеродна Европа.

На национално ниво правителството на Енергийния съюз задължава държавите членки да изготвят интегриран национален енергиен и климатичен план за периода от 2021 г. до 2030 г. Този план сега е част от модернизиранияте благоприятстващи условия, предложени от Комисията за политиката на сближаване заедно с няколко други мерки, свързани с енергийната ефективност и възобновяемата енергия.

Наистина, аспектите на управлението и реформите са решаващи за успеха. В етапите на програмиране и изпълнение трябва да бъдат взети под внимание съответните препоръки съгласно управлението на енергийния съюз и европейския семестър.

Предложената Европейска инициатива за градовете затвърждава текущите действия, като надгражда Програмата за градовете в ЕС. Тя насърчава иновативни инвестиции, като същевременно слива различни инструменти за финансиране за нов съгласуван подход, който градовете могат да използват за по-лесна разработка на интелигентни, нисковъглеродни системи. Междувременно в Interreg трансграничните програми ще могат да се фокусират повече от преди върху сътрудничеството между институциите, като разрешават гранични въпроси и инвестират в съвместни услуги, важни за една по-устойчива енергийна система.

Допълване на частните инвестиции

Крайната цел на политиката е да създаде жизнеспособни енергийни пазари. Частните източници на финансиране трябва да са по-голяма част от инвестициите в тази сфера, тъй като проектите за възобновяема енергия или инфраструктура водят до генериране на приходи, докато инвестициите в енергийна ефективност намаляват сметките за електроенергия.

Публичните източници трябва да се намесят там, където пазарът не успява да запълни недостига на финансиране. Държавите членки и регионите трябва да създадат условия публичното финансиране да не заменя, а да допълва и оползотворява частните инвестиции, където е целесъобразно, в съответствие с правилата за държавна помощ.

Тъй като се планира ресурсите на политиката на сближаване да са по-оскъдни през програмния период 2021–2027 г., важноста на финансовите инструменти като цяло трябва да се увеличи. Това е в синхрон с основната цел да се стимулират инвестициите на място, като едновременно с това се увеличат максимално частните инвестиции. В същото време това запазва гъвкавостта за постигане на общите цели на политиката за икономическо, социално и териториално сближаване.

Когато част от дейностите не генерират приходи или не са рентабилни, те биха могли да бъдат подкрепени от комбинация от безвъзмездни средства и финансови инструменти, например за подпомагане на първокласните иновационни технологии или за справяне със социални проблеми, като енергийната бедност.

Задействане на нови системи

За постигане на дългосрочните цели на ЕС са необходими съществени промени в нашите икономики и общества. Чистият и справедлив енергиен преход изисква по-скоро системни решения, отколкото оптимизиране на съществуващи системи.

Важно е да се развият съответните знания и ноу-хау сред действащите лица на всички нива. Необходима е добра координация между всички видове заинтересовани страни, както публични, така и частни, включително изграждане на различни инструменти за подкрепа.

Съпътстващите мерки трябва да включват подкрепа за изграждане на регионален и местен капацитет за управление на прехода към чиста енергия. Трябва да бъдат включени всички действащи лица като НПО, предприятия, изследователи или власти.

По-специално, обменът на опит между държавите може да подобри капацитета на заинтересованите страни от публичния и частния сектор. На ниво ЕС полезна роля играе Мрежата за енергийни и управляващи органи (EMA). ■

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ:

<https://europa.eu/!jN48TP>

С ВАШИ ДУМИ

ПАНОРАМА
очаква вашите
материали!

„С ваши думи“ е разделът на „Панорама“, където заинтересовани страни на местно, регионално, национално и европейско равнище описват постиженията си за периода 2014–2020 г. и споделят мнението си за текущите и изключително важни

дискусии за политиката на сближаване за периода след 2020 г. „Панорама“ ще се радва да получи материали на вашия роден език, които може да представим в следващите ни броеве. Свържете се с нас на следния имейл адрес: regio-panorama@ec.europa.eu за допълнителна информация относно насоки и крайни срокове.

Политиката на сближаване е двигател на развитието в Долна Австрия

Долна Австрия е най-големият регион в страната по площ и втори по население с 1,67 милиона жители.

Предизвикателствата, свързани с икономическата динамика, инфраструктурата, растящото население и близостта на Виена, са важни, както и тези, свързани със съседството с Чешката република и Словакия.

Йохана Микл-Лайтнер
Член на Европейския комитет на регионите
Губернатор на Долна Австрия

Мартин Айхтингер
Експерт по регионалната политика на ЕС

Кохезионните фондове позволяват на Долна Австрия да се справя с много от тези предизвикателства и да реализира множество проекти в териториалното развитие, защитата и опазването на околната среда, научните изследвания, развитието и новите технологии. Икономиката на региона се възползва и от подкрепата на политиката на сближаване за модернизация на бизнеса и нови бизнес обекти. Постигнатото икономическо развитие подобри заетостта в Долна Австрия. Процентът на безработица е на най-ниското си ниво от 18 години.

Регионалните инвестиции в трансгранични проекти ни позволяват да предадем на гражданите идеята за обща Европа. Един от тях, „Езиковата офанзива на Долна Австрия“, подготвя млади хора езиково и межкултурно за общия икономически и трудов пазар с Чешката република, Словакия и намиращата се наблизо Унгария. Друг проект, инициативата „Здраве навсякъде“, подобрява здравеопазването за хората в граничните региони.

„Нашите разнообразни регионални проекти стимулират трансграничното сътрудничество, което оформя

европейската ни идентичност“, казва Мартин Айхтингер, заместник-член на Европейския комитет на регионите и член на правителството на Долна Австрия, отговарящ за жилищната политика, труда и международните връзки.

Долна Австрия е била и в бъдеще ще е движеща сила за европейските региони. Сърцето на Европа пулсира в регионите, а те са в най-добра позиция да предадат на гражданите идеята за обща Европа.

През 2010/2011 г. заедно с други региони и организации Долна Австрия инициира дейности, целящи политиката на сближаване на ЕС да продължи за всички региони на ЕС в периода на финансиране 2014-2020 г. През 2016 г. 342 регионални и областни партньори, представляващи 83% от населението на ЕС-27, се присъединиха към нашия призив регионалната политика на ЕС да продължи след 2020 г.

През януари 2018 г. аз представих исканията на мрежата пред председателя на Комисията Жан-Клод

Юнкер. Заедно с #CohesionAlliance и Комитета на регионите бяхме активни и в преговорите за следващата многогодишна финансова рамка.

Много от исканията ни бяха включени в новите предложения на Европейската комисия за политиката на сближаване за периода 2021-2027 г. Те включват наличността на кохезионни фондове за всички региони, продължаващ фокус върху трансграничното сътрудничество, концентриране на фондовете на ЕС в области с добавена стойност за ЕС и по-опростена администрация.

Следващата стъпка ще бъде направена на 10-ата Европейска среща на високо равнище за иновации в Европейския парламент на 28 ноември. Регионите на Европа ще покажат, че иновациите, като приоритет за растежа, заетостта и напредъка, не могат да се разглеждат в изолация от политиката на сближаване. И двете подобряват регионите и градовете, за да гарантират обща силна и безопасна Европа за всички граждани. ■

Инвестиране в градове за тласък на местното развитие

Предвид факта, че политиката на сближаване е най-големият източник на финансова подкрепа за инвестиции в икономически растеж и работни места, общините в Румъния подкрепят опростената политика на сближаване, която възприема последователен подход към градовете.

Робърт Сорин Негойта
Председател на Румънската
асоциация на общините,
Кмет на сектор 3 на община
Букурещ

Бюджетните средства за устойчиво градско развитие трябва да са пропорционални на жизненоважното значение на градовете за растежа и развитието на държавите. Местните власти са в състояние ефективно да използват наличните ресурси, за да постигнат желаните резултати, като се адаптират, предвиждат и реагират бързо на все по-разнообразните нужди на гражданите, като са достъпни за бенефициентите и носят отговорност

пред тях. Местните власти са тези, които поемат инициативата да превърнат собствените си градове в центрове, които са конкурентоспособни и привлекателни за жителите.

Единната регулаторна рамка и въвеждането на нови критерии за разпределяне на европейските фондове ще

допринесат за по-добро приспособяване към настоящите реалности, нужди и приоритети на регионите и градовете. Консолидирането на принципа на партньорството и ролята на местните и регионалните власти при прилагането на политиката на сближаване чрез активното им участие и насърчаването на инструменти за стимулиране и подкрепа на местното развитие чрез интегрирани стратегии могат да допринесат още повече за смекчаване на риска от по-големи регионални различия.

За бъдещето след 2020 г. ние вярваме в опростяването на политиката на сближаване, съсредоточаване на ресурсите върху успешни програми с положителни резултати и положително въздействие върху гражданите, в консолидиране на дейностите по информиране и разпространение. ■

Политиката на финансиране от ЕС за периода 2021-2027 г.: гледната точка на Германия

Германските местни власти приветстват реформите в многогодишната финансова рамка (МФР), целящи да я опростят и да я направят по-прозрачна, способна да посреща нови предизвикателства и да запълни недостига от финансиране, предизвикан от оттеглянето на Обединеното кралство от ЕС.

Максимилиан Клайн
Ръководител служба, Europabüro
der Bayerischen Kommunen

МФР и регламентите за отделните програми за финансиране са от особено значение за местните власти. Те определят посоката и качеството на финансирането от ЕС за седем години. Комисията показва смелост при предлагането на бюджет, който всъщност се увеличава в абсолютни стойности, въпреки призивите за спестявания отвсякъде.

Политиката за финансиране на ЕС оказва въздействие върху почти всички аспекти на местните политики, независимо дали става дума за насърчаване на иновативни решения за местна мобилност, подкрепа за основни услуги в слабо населени гранични общности, или финансиране на мерки за интеграция на най-необлагодетелстваните групи от населението. Средствата на ЕС винаги са от решаващо значение дали даден проект ще бъде изпълнен или не.

Следователно участието в решенията за бъдещето на политиките за финансиране е от изключителна важност за местните власти. Представителните организации на баварските местни власти започнаха да обмислят отрано какъв формат трябва да възприеме бъдещото финансиране. Те активно интегрираха това в своя работен процес и споделиха възгледите си с Комисията.

В процеса на обсъждане на предложенията Комисията опита да отговори на много от ключовите искания. Положени бяха усилия за намаляване на бюрокрацията, създаване на повече гъвкавост в задаването и изпълнението на цели и по-добро синхронизиране на тематичните цели с действителните нужди на място. Местните власти се застъпват за тези точки и в продължаващите заседания.

Най-важното искане обаче беше да се осигури продължаваща подкрепа за всички региони на Европа, особено чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове.

Тази точка беше напълно възприета от Комисията. Местните власти получиха и подкрепата на Европейския парламент със значително мнозинство. Финансирането от ЕС не само е добавило стойност в държавите, обект на сближаване, но и осигурява по-добро сближаване във всички държави членки и население, което се идентифицира по-лесно с ЕС и европейската идея.

Сега е важно държавите членки, от една страна, и Европейският парламент, от друга, да постигнат споразумение възможно най-скоро. Това, което трябва да се избегне на всяка цена, е удължена фаза без възможност за кандидатстване за финансиране от ЕС. ■

По-добрите условия за бизнес на местно ниво изострят глобалната конкурентоспособност

Вторият доклад „Развиване на бизнес в Европейския съюз - 2018 г.“ анализира нормативната и административната среда за пет ключови области в 25 града в Хърватия, Чешката република, Португалия и Словакия.

Градовете в ЕС могат да играят важна роля за осигуряване на подходящите условия, при които местните предприятия да растат и създават работни места. Едновременно с това размерът не винаги е от значение. По-долу са представени някои от основните точки от втората поредица доклади, публикувани от Комисията и

Световната банка, предоставящи ценна информация за това кое подкрепя и кое възпрепятства предприемачите при основаване и разширяване на предприятия в ЕС.

Като цяло анализът, който се концентрира върху стартирането на бизнес, получаването на строителни разрешения, прилагането на договори, снабдяването с електроенергия и реги-

стрирането на собственост, показва наличието на разлики не само сред държавите членки на ЕС, но и във всяка от четирите разглеждани страни.

Например в Хърватия предприемачи в по-малките градове Вараждин и Осийек се сблъскват с по-малко пречки, отколкото тези в най-големите градове на страната. Стартирането на бизнес е по-лесно в Сплит, получаването на строителни разрешения и снабдяването с електроенергия протича най-добре във Вараждин, докато Осийек се отличава с ефективността си при регистриране на собственост и изпълнение на договори.

В трите най-големи града на Чешката република – Прага, Бърно и Острава – развиването на бизнес е много по-лесно, отколкото в другите части на страната. Столицата Прага се класира първа по достъп до електричество и изпълнение на договори, докато Бърно, вторият по големина град, изпреварва другите градове по издаване на строителни разрешения. Друг голям чешки град, Острава, е националният шампион по регистриране на собственост.

В Португалия град Порто се класира пръв по издаване на строителни разрешения. Снабдяването с електричество и изпълнението на договори е по-лесно за фирмите в Коимбра, докато регистрирането на собственост е свързано с по-малко бюрокрация във Фаро, Фунчал и Понта Делгада. За разлика от другите три държави членки в проучването, отделни португалски градове водят в различни сектори.

Дарко Хорват, Министър на икономиката на Хърватия

Витория Алиата Ди Вилафранка, Европейска комисия

Елизабета Капанели, Световна банка

„Развиване на бизнес в ЕС“ играе важна роля в създаването на подходящите условия за успешни публични политики и привличане на инвестиции в регионите на ЕС.

Прешов и Жилина са в челния списък по стартиране на бизнес в Словакия. Получаването на строителни разрешения е по-ефективно в Прешов, докато присъединяването към електрическата мрежа е по-лесно в Жилина. Търнава се отличава с ефективността си при регистриране на собственост, а Кошице – в изпълнението на договори. Както в Хърватия, по-малките градове често са по-благоприятни за развиване на бизнес, тъй като се опитват да се конкурират със словашката столица Братислава.

Определяне на добра практика

От особена важност е фактът, че най-големите различия във всяка страна се проявяват там, където местните власти имат най-голяма автономия за разработване и прилагане на наредби, като свързаните със строителни разрешения, достъпа до електричество и изпълнението на договори. Докладът изтъква силни доводи за насочени интервенции, целящи да уловят съществуващите възможности за насърчаване на ефективността и качеството на регулирането чрез извличане на икономии от мащаба и инвестиране в административна модернизация. За тази цел анализът е в помощ и на вземащите решения на национално и местно равнище, като идентифицира съществуващите добри практики на решения за подобряване на местната бизнес среда и спестяване на време и средства на фирмите.

„Развиване на бизнес в ЕС“ играе важна роля в създаването на подходящите условия за успешни публични политики и привличане на инвестиции в регионите на ЕС. Политиката на сближаване инвестира болшинството от финансовите си средства в по-слабо развити региони и държави, които обикновено се характеризират с по-неблагоприятна бизнес среда. В резултат на това намаляването на закъсненията и разходите, с които се сблъскват фирмите, ще бъде от решаващо значение, за да се помогне на тези региони и държави да настигнат останалата част от ЕС.

Както 7-ият доклад за сближаването, така и докладът на Комисията за конкурентоспособността в регионите с нисък доход и слаб ръст, подчертават необходимостта от подо-

браване на публичната администрация и осигуряване на по-голяма прозрачност и ефективност на процедурите. Например въвеждането на онлайн платформи за регистрация, услуги и насоки е особено важно за малките и средните предприятия, за да им се помогне да се справят с административните изисквания и да намерят източници на финансиране и достъп до него. Намаляването на времето, необходимо за издаване на строителни разрешения, е от решаващо значение за ключовите инфраструктури.

Оказване на помощ

Комисията си сътрудничи активно с държавите членки и регионите на ЕС, за да подобри ефективността на публичните инвестиции на място и да освободи пълния им потенциал за генериране на растеж и работни места. Заедно със Световната банка бяха предприети редица съвместни действия за подпомагане на регионите, особено в Полша, Словакия и Хърватия.

Коментирайки констатациите, Корина Крецу, европейският комисар по регионалната политика, заяви: „Бъдещата политика на сближаване за периода 2021-2027 г. ще продължи да подкрепя усилията на държавите членки да направят регионите на ЕС по-привлекателни места за работа и инвестиции.“

Докладът е вторият в поредица от поднационални „доклади за развиване на бизнес“, финансирани от Генерална дирекция „Регионална и селищна политика“ на Комисията. Първата поредица, публикувана през 2017 г., обхваща градове в България, Унгария и Румъния („Панорама“, бр. 62, стр. 28).

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ

<https://bit.ly/2zHUk77>

Проектът Road Trip – какво пътешествие!

Осем младежи извършиха пътешествието на живота си. Те пъгуваха из Европа в проекта Road Trip, за да изследват проекти и инициативи, подкрепяни от ЕС. Младите хора откриха, че в Европа има много повече от това, което са си представяли, и много неща, които ни обединяват.

В продължение на четири месеца пътешествениците прекосяха Европа в екипи от по двама по четири маршрута: в Средиземноморието, по атлантическия бряг, в балтийския регион и по река Дунав. Темпът беше безспирен.

От осем държави и с различен произход, всеки пътешественик донесе уникална перспектива към едномесечното си пътуване. Те прекосиха над 20 държави, посетиха повече

от 50 проекта, опитаха удивителни местни храни, изпробваха нови неща и се сдобиха с безброй нови приятели.

Последната среща в Берлин беше шансът всеки да сподели и да сравни своя опит – било то за почитването на отпадъци от Средиземно море, посещение на център за изкуство, който пресича две часови зони, или разходка сред върхове на дърветата в Литва.

Вдъхновени ли сте да проучите Европа за себе си? Посетете уебсайта на Road Trip, за да научите повече, запишано за всички нас в блоговете и видеоклиповете на пътешествениците. ■

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ
<https://roadtripproject.eu/>

„Представата ми за Европа беше синьо знаме с жълти звезди, а всъщност Европа не е нищо повече от държави, обединени заедно. Мозайка от различни хора, но все пак хора.“

Луи (21 години, Белгия, средиземноморски маршрут)

„Основното нещо, което можеш да разбереш от Road Trip, е как хората работят заедно, как различните страни могат да си сътрудничат. Всички ние можем да си сътрудним и да направим така, че нещата да са успешни.“

Ахилеас (22 години, Гърция, балтийски маршрут)

„Непрекъснатата промяна на пейзажа, пътя, всеки нов ден, всеки нов приятел, това са нещата, които ценя най-много...“

Гордея се, че съм от Еквадор, гордея се, че живея в Литва, а сега се гордея, че съм жител на Европа.“

Фабиан (25 години, еквадорец, живеещ във Вилнюс, Литва, атлантически маршрут)

„Научих много за Европа, нашата околна среда, природа и хора. Вдъхнових се и се трогнах, надявам се видеоклиповете да направят същото за вас.“

Илдау (24 години, Нидерландия, атлантически маршрут)

„Не се страхувайте да говорите с хората. Това е всичко, което е необходимо, сблизете се с всеки!“

Кенет (20 години, Ирландия, дунавски маршрут)

„Научих толкова много за себе си, коя съм аз, за различни държави и култури, тяхната история, какво са преживели и какво искат от бъдещето.“

Сузан (21 години, Естония, дунавски маршрут)

„Никога не трябва да забравяме всички проекти, които посетихме; те идват от хора, които искат да предизвикат промяна в обществото.“

Луиза (26 години, Германия, средиземноморски маршрут)

„За мен проектът Road Trip е възможността да се свържем с хората, които срещнахме по пътя. Той е и шанс за пътуване, откриване на нови неща.“

Луна (23 години, Испания, балтийски маршрут)

Мостът „Рио-Антирио“,
Коринтски залив, Гърция

Как се става истински фински рибар,
Торнио, Финландия

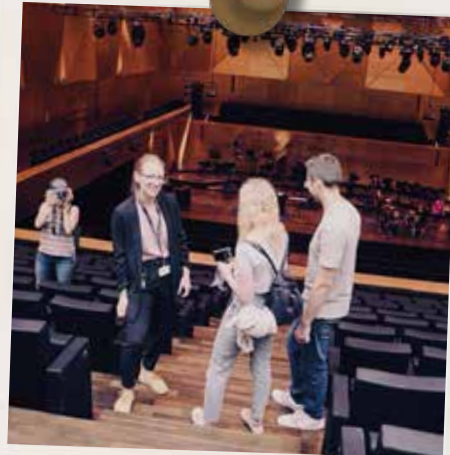
Традиционно консервиране на риба
в Бурела, Испания

PlantCult, Солун, Гърция

Vinovert: дегустация на вино
в Бордо, Франция

Нова концертна зала в Щечин, Полша

Gabagade: най-страхотният дизайнерски
магазин във Виена, Австрия

Andere Baustelle, търсене на различен професионален път в Улм, Германия

Ахилеас и Луна

Илдау и Фабиан

Кенет и Сузан

BALTIC

28 юли-25 август

Луи и Луиза

ATLANTIC

19 май-16 юни

DANUBE

23 юни-21 юли

MEDITERRANEAN

14 април-12 май

EU IN MY REGION

Разказваме историята на проекти, финансирани от ЕС

Болница в Калиш, Полша: ефекти от термомодернизацията на сгради – Анджей Кужински

#EUinmyRegion дава възможност на гражданите да откриват хиляди проекти, финансирани от ЕС, и да споделят истории за тях чрез конкурси за блогъри и фотоконкурси.

Най-добрият начин да се разпространи информация за въздействието на проектите и програмите на ЕС е гражданите да ги откриват в собствените си квартали. Ето защо #EUinmyRegion дава шанс да се научим, да се включим, да участваме и да спечелим.

Кампанията е организирана около четири инициативи: дни на отворените врати за проекти на ЕС, конкурс за блогъри, фотоконкурс и онлайн викторина. Тези дейности насърчават гражданите да посещават и откриват проекти, финансирани от ЕС, и да споделят снимки, публикации в блогове, видеоклипове и опита си с тях чрез социалните мрежи.

Дни на отворените врати и блогове

Тазгодишните дни на отворените врати за проекти на ЕС се проведоха предимно през май. Бенефициенти на проекти на ЕС приветстваха стотици хиляди граждани на своите обекти в над 2000 места в целия Европейски съюз.

Конкурсът за блогъри насърчи споделянето на истории – публикации в блогове и видеоклипове – на всеки от езиките в ЕС по съфинансирани от ЕС проекти. Журито избра трима победители от 120-те кандидатури: Раду Думитреску от Румъния, който описа личните си впечатления от проекта „Европейска седмица на младежта“ по линия на програма Еразъм+; Амори Бизо от Франция, който обиколи Европа с влак и описа новата инициатива DiscoverEU; и Мария Хинер Солер от Испания, която изготви репортаж за иновативни МСП, подпомагани с регионални средства.

Победителите печелят триседмичен курс на ЕС по комуникации в Брюксел през октомври 2018 г.

Викторина и снимки

Накрая осемте победители от онлайн викторината за европейската култура и традиции получиха кошница с европейски деликатеси.

Фотоконкурсът привлича вниманието към решаващите инвестиции, направени в европейските региони благодарение

на Европейския съюз. За да се включат в конкурса, гражданите трябваше да заснемат и изпратят снимка на проект, съфинансиран от ЕС. Журито избра 30-те снимки победители измежду изпратените 530 въз основа на естетическо качество, творчески подход и връзка с темата на конкурса.

Победителите са:

- › Флориан Юрич
- › Фабрис Серод
- › Любомира Димитрова
- › Софи Педросо
- › Емануел Ламеньо
- › Марджори Бак
- › Адриен Стаке и Софи Балзинг
- › Михаел Ламла
- › Михаил Амоиридис
- › Кармела Джоя
- › Филипо Чофи
- › Джовани Согари
- › Джузепе Пиньоти и Маргерита Маги
- › Аигарс Иевинс
- › Алекс Каушче
- › Брам Хесинк
- › Адриан Крач
- › Анджей Кужински
- › Каролина Наврот и Михал Шкудларек
- › Едуардо Вентура и Хуго Алешандре дос Сантос Коуто
- › Мария Габриела Риглеа и Василе Стоика
- › Марек Вчелка
- › Сузана Вчелкова и Патрик Вацлавик
- › Зейн Сайм

Снимките сега са събрани в изложба, която пътува из Европа. Откриването ще бъде през октомври 2018 г. в Брюксел по време на Европейската седмица на регионите и градовете. ■

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ

www.euinmyregion.eu

Пристанище на Виланова и ла Желтру, Испания: рибар почиства омар съдинки и лодка – Софи Педросо

Доменни пещи в Белвал, Люксембург – Алекс Каушче

Звездни следи зад обезводнени силизи за утайки в пречиствателна станция за отпадни води в Барейро/Моита, Португалия – Едуардо Вентура

YOUTH4MEDIA

Медийната програма Youth4Regions подкрепя развитието на журналисти от следващото поколение, специализирани в регионалната политика. Тя насърчава тези млади европейци да пишат за проекти, финансирани от ЕС.

Чудесна възможност за младото поколение

Представяме първия от четирите печеливши текста в конкурса за блогъри YOUTH4MEDIA за млади журналисти.

С население 437 000 жители, Кърклийс в Западен Йоркшир в северната част на Англия, е 11-ата по големина община в Обединеното кралство. Територията ѝ е получила поне 20 милиона британски лири (около 22 милиона евро) през последните 10 години, главно от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) в подкрепа за създаването на работни места, иновации и проекти за млади предприемачи.

ЕФРР инвестира 1,8 милиона британски лири, за да превърне бивш газов завод в бизнес парк Бретън в Дюсбъри, който на свой ред създаде около 130 нови работни места и много успешни нови предприятия.

Най-популярният и успешен проект включва Центъра за млади предприемачи на Кърклийс (KYEC), който е частично финансиран чрез програмата на ЕФРР за периода 2007–2013 г. Разположен в Училището за творчество и медийно студио в Хъдърсфийлд, центърът получи над 4,9 милиона британски лири, за да осигури на учениците на възраст 14–19 години необходимите умения и финансова подкрепа да основат свои собствени предприятия.

» ЕФРР е помогнала за създаване на работни места и предприятия в района на Кърклийс... Какво ли крие бъдещето обаче с приближаването на Брекзит? «

Учениците са обучавани как да изготвят бизнес план и да стартират собствен бизнес. Училището е създадо и няколко предприятия за „пробна търговия“, за да демонстрира как да се справят с реални клиенти и действителни проблеми. Целта им е да създадат обоснован бизнес план, който да представят пред комисия от бизнес експерти. При добре изготвен план те имат шанс да си осигурят безвъзмездна помощ в размер на 5000 британски лири, за да открият и управляват свое собствено предприятие, подкрепяни от съветник и ментор по бизнес въпроси.

До днес тази програма е помогнала на 67 млади предприемачи да започнат свой собствен бизнес в района на Кърклийс. Един от тези предприемачи е Зоуи Ан, завършила фотография в университета на Хъдърсфийлд, тъй като винаги е искала да стане сватбен фотограф. Още в университета, на 18 години, тя започва бизнеса си с помощта на KYEC. Завършва през 2017 г. и започва да работи на пълен работен ден във фирмата си, използвайки знанията и безвъзмездната помощ от програмата.

Макс Локуд става известен в йоркширската преса през 2015 г., когато бизнес планът му е удостоен с безвъзмездна помощ. Младият предприемач със синдром на Даун стартира „OUR T-SHIRT“, с цел да повиши осведомеността за генетичното си състояние. Някои от дизайните на неговите тениски са изградени около хромозома 21, като една е с музикална

Мария Уорд-Бренан е на 21 години и е от Карикмакрос, графство Монахан, Република Ирландия. В момента учи последна година журналистика в университета на Хъдърсфийлд в Западен Йоркшир, Обединеното кралство. Сред интересите си изброява пътуване, четене и политика и се надява в бъдеще да се премести да живее във Франция.

клавиатура с 20 черни клавиша и един червен. Той създава щампи за тениски и по собствен дизайн или снимки на клиенти.

ЕФРР е помогнала за създаване на работни места и предприятия в района на Кърклийс и в цялото Обединено кралство, предоставяйки уникална възможност за младото поколение. Какво ли крие бъдещето обаче с приближаването на Брекзит? Финансирането от ЕС трябва да приключи през март 2019 г. и не е ясно откъде ще идва финансирането за нови предприятия.

И кой ще финансира възможности за иновации като тези, предоставяни от програмата KYEC? Изглежда никой не знае какво крие бъдещето за местните предприятия в региона на Кърклийс, който скоро ще трябва да се справя без европейско финансиране.

Запознайте се с Програмата за градовете в ЕС!

Програмата за градовете в ЕС: е европейски интегриран и координиран подход към проблемите на градовете с участници на национално, регионално и местно ниво в ЕС.

Програмата за градовете (ПГ)¹ се зароди през май 2016 г. с Пакта от Амстердам². В този учредителен документ министрите на ЕС, отговарящи за въпросите на градоустройството, се споразумяха да се съсредоточат върху три стълба в разработването и изпълнението на политиките на ЕС: по-добро регулиране, по-добро финансиране и по-добри знания.

Инициативата, основаваща се на принципите на субсидиарност и пропорционалност, **събра градски, регионални, национални и европейски органи и организации на заинтересовани страни** от цяла Европа с една цел: да намери общи отговори на нарастващия брой предизвикателства пред градовете.

От началото на Програмата за градовете са основани **12 партньорства**³: партньорства по приобщаване на мигрантите и бежанците, качеството на въздуха, жилищната политика и бедността в градовете стартираха инициативата през 2016 г. Повечето изпълняват плановете си за действие в момента. Създадените през 2017 г., които се занимават с цифровия преход, кръговата икономика, градската мобилност и работните места и уменията в местната икономика, също направиха конкретни предложения под формата на (проектни) плановете за действие, които сега се прилагат или усъвършенстват.

Най-младите партньорства, работещи върху енергийния преход, адаптирането към изменението на климата, иновативното и отговорно възлагане на обществени поръчки и устойчивото земеползване и природосъобразни решения, се присъединиха към общността на ПГ през лятото на 2017 г. и в момента работят по проектни плановете за действие, очакващи финализиране през следващата година. **Всички партньорства се консултираха с обществеността** при изготвянето на плановете си за действие, като ги изпратиха за онлайн отзиви преди тяхното финализиране и признаване от държавите членки.

Програмата за градовете в ЕС е наясно колко са **важни консултациите с обществеността**. Затова комуникациите се осъществяват не само чрез публични анкети, но и чрез специално предназначен уебсайт, Twitter, имейл, бюлетин и партньорски мероприятия.

Предстоящата Европейска седмица на регионите и градовете е още един пример за срещата на ПГ с обществеността: На тазгодишното събитие посетителите могат да научат повече за „Градския кът“, организиран в сътрудничество с EURO CITIES, Съвместния изследователски център (JRC), URBACT, Иновационни дейности за градско развитие (UIA) и URBIS. Чрез игри, презентации, работа в мрежа и виртуална реалност ще бъдат демонстрирани някои от множеството идеи за **подобряване на качеството на живот в градските райони**. ■

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ

<http://www.urbanagendaforthe.eu>

Twitter: @EUUrbanAgenda

Имейл: UA.communication@ecorys.com

¹ Вижте „Панорама“ бр.58, стр. 4: <http://ec.europa.eu/!xN38Yu>

² <https://ec.europa.eu/futurium/en/content/pact-amsterdam>

³ <https://ec.europa.eu/futurium/en/urban-agenda>

РАБОТНА ВРЕМЕВА РАМКА ЗА ПАРТНЬОРСТВО (ОКОЛО ТРИ ГОДИНИ)

1.

Анализ на ресурсите (определяне на съществуващата работа и съществуващите източници на финансиране и експертиза)

2.

Определяне на тесните места и потенциала

3.

Разработване на план за действие (набор от конкретни действия и „пътна карта“ за тяхното изпълнение)

4.

Изпълнение на плана за действие

5.

Оценка на партньорството

„Програмата за градовете е приобщаващ инструмент за участие, целящ да създаде по-добра Европа. Тя работи отдолу нагоре, давайки глас на градовете, за да могат да установят директен диалог с държавите членки и Европейската комисия (...), като изразяват нуждите си свободно, осъзнавайки, че са част от нов експериментален процес. Това е интересно и едновременно с това предизвикателно, защото средните и малките градове вероятно не са свикнали да работят за ЕС (...), но това е наистина чудесна възможност да (...) бъдат част от този нов механизъм, да създават инициативи, които работят по обща визия за нова стратегия за съвместно проектиране на ново градско пространство, способно да се изправи пред приоритетните теми с по-широка осведоменост.“

Стефания Манка

Координатор на Партньорството за адаптиране към изменението на климата

„Представяните от нас действия са конкретни действия за създаване на град, в който жителите и предприемачите не мислят за отпадъците, а за ресурсите с постоянна икономическа и социална стойност.“

Град, в който центрове за градски ресурси са социални и културни средища за жители и предприемачи, където да се срещат и да си сътрудничат по кръговото управление на ресурсите. Европейското законодателство насърчава местните власти, дружествата и инвеститорите да се възползват максимално от всички видове отпадъци, както и от водата. (...) Съществуват и достъпни инструменти, които водят града през различните възможности за финансиране и подпомагат заинтересовани финансиращи страни, като насочват средствата им към инвестиции в кръговия преход.“

Хекон Йентофт

Координатор на Партньорството за кръгова икономика

ГРАДСКА АКАДЕМИЯ ЗА ИНТЕГРИРАНЕ

Градската академия за интегриране⁴ е една от първите дейности, които ще бъдат изпълнени. Разработена от партньорството по приобщаване на мигрантите и бежанците, нейната цел е да играе ролята на европейска стратегическа среда за обучение за професионалисти и създатели на политики, работещи по интегрирането на местно, регионално и национално ниво, и да предостави възможност за създаване на мрежи от партньори, работещи върху сходни проблеми на интеграцията в цяла Европа. Първото издание, състояло се от 16 до 18 април 2018 г. в Брюксел, похъна успех. Второ издание ще се проведе през пролетта на 2019 г.

„Търсим контакт с градове извън нашето партньорство, като участваме в координационни срещи, сесии в мрежата и във външни събития като семинара Procura+ в Осло по-рано тази година, или предстоящата ЕСПГ през октомври в Брюксел.“

Валентина Шипърс-Опейко

Координатор на Партньорството за иновативно и отговорно възлагане на обществени поръчки

⁴ <https://europa.eu/!qM49GV>

Интегриране за иновации

Мрежата EUROCITIES включва над 140 от най-големите градове в Европа и повече от 40 партниращи си града Мартон Матко, политически съветник на EUROCITIES, разглежда последната инициатива на Комисията във връзка с политиката за градовете.

Вие участвате в няколко партньорства по Програмата за градовете. Какви следващите важни стъпки за по-нататъшното включване на градовете в разработването и изпълнението на политиката за градовете?

EUROCITIES е ангажиран с подкрепата на Програмата за градовете в ЕС. Той е важен крайъгълен камък за по-всеобхватен и практичен подход към градоустройствените въпроси в Европа.

За първи път градовете са в диалог с националните правителства и службите на Европейската комисия, за да направят политиките и програмите по-полезни за предизвикателствата пред градовете. Партньорствата предлагат практически предложения за подобряване на регулирането, финансирането и разбирането на общите приоритети на ЕС, като например качеството на въздуха, повторното използване на отпадъците, действията в областта на климата или интеграцията на бежанците.

На конференцията HABITAT III ЕС пое ангажимент да изпълни програмата като принос към новата Програма за градовете на Обединените нации. Считаме, че държавите членки и институциите на ЕС носят обща отговорност за по-добро ангажиране и подкрепа на инициативата за постигане на полезни и осезаеми резултати.

Следващата стъпка би била да се възпроизведе методът на работа в национален или регионален контекст. Някои държави членки и региони тестват такива инициативи, но методът на работа може да се прилага и по-широко, например при програмиране на политиката на сближаване.

Какви са основните подобрения в новата рамка на политиката на сближаване по отношение на насърчаването на действително интегриран подход, съобразен с местните особености?

Оценяваме, че предложенията на Комисията за новата рамка на полити-

ката на сближаване отразяват много от препоръките на групата на високо равнище за опростяване на европейските структурни и инвестиционни фондове. Освен че намаляват тежестта върху бенефициентите, те значително опростяват управлението на средствата, което би трябвало да позволи по-бързо стартиране и изпълнение.

Също така приветстваме идеята за междинно препрограмиране, за да отговорим по-добре на възникващите предизвикателства. Очакваме също, че държавите членки ще оценят гъвкавостта, която предлага новата цел на политиката за интегрирано териториално развитие. Въпреки това искаме да видим по-големи гаранции, че градовете и местните власти ще участват активно в оформянето на програмните приоритети.

Какво липсва най-много в градското измерение на предложената политика на сближаване след 2020 г.?

Истински сме загрижени за някои промени, които противоречат на един

” *Интегрираният подход не е абстрактна концепция. В действителност хората живеят на места като градски квартали, градове от селски тип или отдалечени села, а не в силози за политика.* “

интегриран подход, съобразен с местните условия. Освен прекратяването на фонда за развитие на селските райони ние сме много разочаровани, че Европейският социален фонд плюс изглежда напълно изоставя интегрирания териториален подход.

Това би направило изключително трудно създаването на сложни програми от градовете, включващи както физически съоръжения, така и услуги за подкрепа, като насърчаване на социалното приобщаване и интеграция в бедните квартали. EUROCITIES предлага промени както в общите разпоредби, така и в регламентите на ЕСФ+, които биха позволили по-лесно съчетаване на средства, подкрепящи интегрирани градски и териториални стратегии.

На второ място бихме искали правилата за тематична концентрация да подкрепят по-добре градовете при справяне с градските предизвикателства чрез интегриран подход. Предлагаме да се повиши акцентът върху климата и зелените инвестиции, които трябва да включват и устойчива градска мобилност.

Успоредно с това искаме повече гъвкавост при избора на другите цели на политиките и леко намаляване на общите прагове. Градовете използват политиката на сближаване за въвеждане на иновации по всички цели на политиките, като например използването на цифрови технологии за подобряване на достъпа до мобилност и социални услуги.

Всъщност бихме искали да видим още по-амбициозни иновации в управлението на градовете. Голяма част от

политиката на сближаване се насочена към градовете и предградията. Около 8% от ЕФРР обаче се инвестира, като се използва иновативен метод на работа, основан на всеобхватни стратегии, изготвени и изпълнявани от градовете, заедно с широк спектър от местни заинтересовани страни. Този метод вече дава резултати. Служителите в градските управи започнаха да работят в междуведомствени екипи, включващи местни общности, докато основните градове и съседните по-малки градове вече си сътрудничат в полза на по-широкия регион.

Това вероятно е една от най-важните системни нововъведения в политиката на сближаване. Затова предлагаме да се увеличат заделените средства за устойчиво градско развитие от 6 до 10% от ЕФРР и да се разшири обхватът на ЕСФ+.

Предложението на Комисията е да се предложи последователна подкрепа на градовете от 2020 г. Как EUROCITIES планира да допринесе за Европейската инициатива за градовете? Защо е толкова важно градовете да се справят с предизвикателствата си по интегриран начин?

Интегрираният подход не е абстрактна концепция. В действителност хората живеят на места като градски квартали, градове от селски тип или отдалечени села, а не в силози за политика. За подпомагането на бедните квартали да станат по-жизнеспособни е необходимо различните градски отдели, като жилищно настаняване, социални услуги, инфраструктура, мобилност и околна среда, да работят заедно.

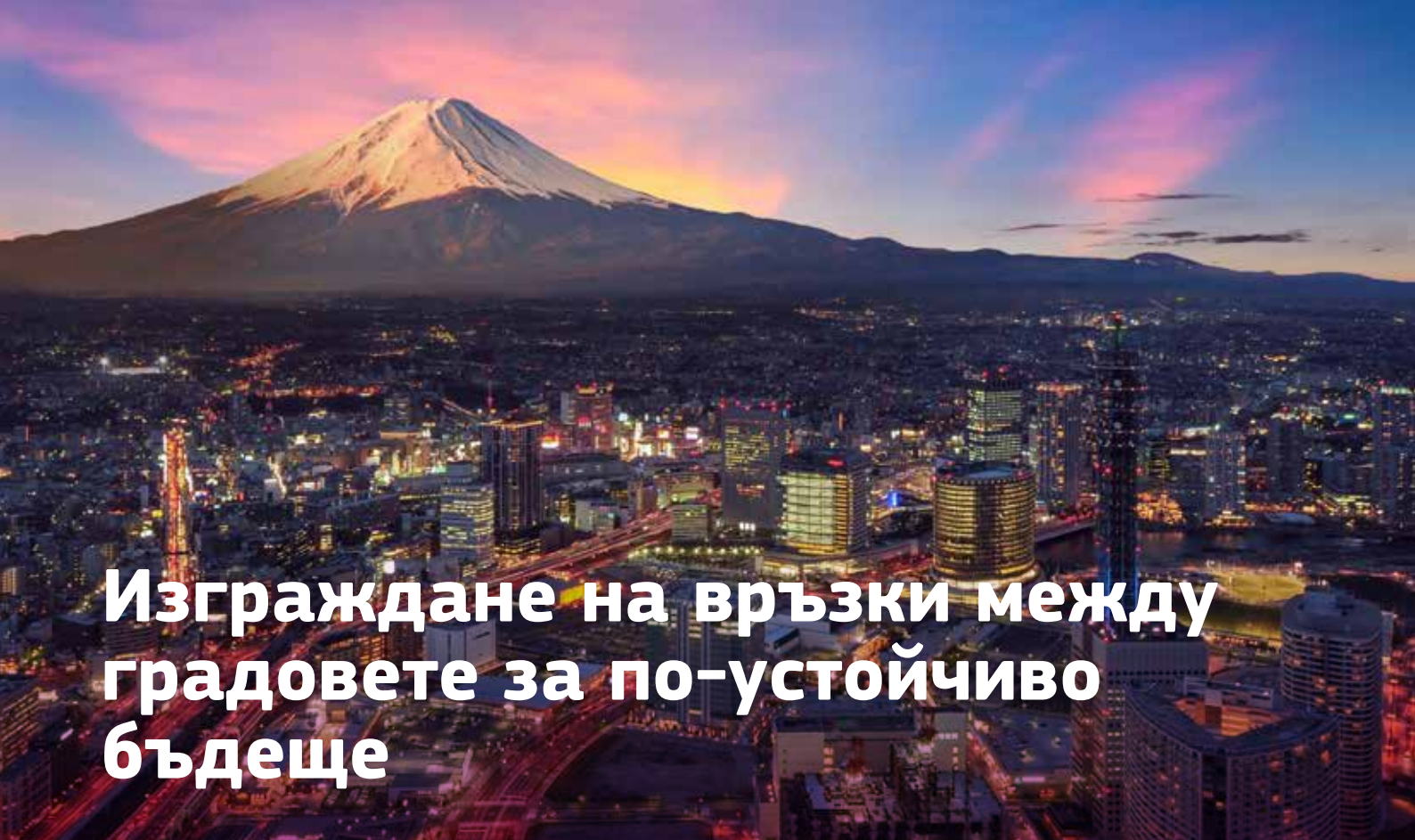
Градовете непрекъснато търсят нови начини за сътрудничество и ангажиране на жителите в съвместното намиране на решения. Трябва да осигурим на местните власти подходящите умения и да подкрепяме експериментите, за да развием този иновационен потенциал. URBACT и Иновационните дейности за градско развитие са постигнали много в тази област и трябва да бъдат засилени. Европейската инициатива за градовете може да заздравя взаимодействието между тези програми и да създаде необходимата връзка с основната политика на сближаване.

Струва си да се помни, че по-добрата координация между инструментите на ЕС е една от основните цели на Програмата за градовете в ЕС. EUROCITIES има желание да проучи заедно с ГД „Регионална политика“ как бихме могли най-добре да допринесем за повишаването на ползотворността на Европейската инициатива за градовете. Подкрепяме всички практически подобрения, които помагат на политиката на сближаване да доближи Европа до нейните граждани. ■

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ

www.eurocities.eu

Изграждане на връзки между градовете за по-устойчиво бъдеще

Йокохама, Япония

Роналд Хол, старши външен експерт и бивш главен съветник на ГД „Регионална и селищна политика“, представя своята гледна точка по програмата на ЕС за международно сътрудничество между градовете.

Повече от половината от световното население сега живее в градовете. Градските центрове са източникът на растеж и развитие. Като такива, те са магнит за жителите на селски райони, търсеци възможности за по-високи доходи, достъп до висококачествени услуги, като образование и здравеопазване, и сигурно и по-добро бъдеще за децата си.

Това изместване от дейности с по-ниска производителност в селските райони, обикновено традиционно земеделие, към такива с по-висока добавена стойност в производството и много обслужващи сектори в градските райони, е ключов фактор за растежа на икономиките. Това е пътят, поет в исторически аспект, от всички най-развити страни, и като такъв е възприетият модел от страните с развиваща се икономика в цял свят.

Ползите от урбанизацията, постигнати в частност от ресурсно интензивния модел на градско развитие, което характеризира ръста на промишлено развитите страни през 20-ти

век, имат и обратна страна. Това е довело до изчерпване на природни ресурси – включително и самата природа – и замърсяване на въздуха, реките и океаните, което сега застрашава качеството на живот на метрополисите на развития свят.

За страните с развиваща се икономика – където урбанизацията и икономическият растеж вървят ръка за ръка – е важно извлечените поуки от индустриалния свят да се разберат напълно. По този начин, добрите практики, прилагани от национални и градски власти през последните десетилетия, както и грешките, допуснати в исторически план, могат да бъдат взети за пример в градската политика на развиващите се страни.

В търсене на взаимноизгодно решение

Това сътрудничество създава взаимноизгодни ситуации. Докато индустриалните нации имат много за демонстриране след повече от век урбанизация, в еднаква степен развиващите се икономики, може би по-необременени от традицията, имат много иновативни решения, които да споделят с индустриалните икономики. В действителност, някои от най-големите градски центрове в света се намират в развиващите се икономики, като тези на Китай и Индия, както и в Латинска Америка.

Генерална дирекция „Регионална и селищна политика“ на Европейската комисия формализира 14 регионални диалога за регионална и селищна политика, включващи 6 „стратегически партньори“ на ЕС (Китай, Русия, Бразилия, Мексико, Япония и Индия), както и страните от Източното партньорство (Украйна, Молдова, Грузия), страните от Латинска Америка (Аржентина, Чили, Перу, Колумбия) и Системата за интеграция на Централна Америка (СИЦА).

Дори при отсъствието на подобни споразумения, е постигнато сътрудничество с други стратегически партньори, като Канада и Южна Африка, и регионални групировки, като CARICOM (Карибската общност), ASEAN (Азия), SACU (Южна Африка) и УЕМОА (Западна Африка).

Но може би най-голямата нужда от сътрудничество и споделяне на знания произтича от общия интерес на страните и континентите да запазят самата планета. Необходимо е спешно да се разработи съвместен модел на урбанизация, който да е устойчив, да спомага за опазване на природата и природните ресурси и за намаляване на емисиите, които замърсяват нашите градове, вредят на здравето на нашите деца и допринасят за глобалното затопляне. Ето защо устойчивата урбанизация заема централно място в Целите за устойчиво развитие, приети от ООН, и които на свой ред доведоха, наред с други неща, до Новата програмата за градовете (НПГ), приета от над 170 държави в Кито, Еквадор през 2016 г.

ЕС се отнася много сериозно към предизвикателството за устойчива урбанизация. Комисарят по регионалната политика Корина Крецу, представляваща ЕС в Кито през 2016 г., пое ангажимент от името на ЕС за предоставяне на знания и ресурси за напредъка на НПГ. Този ангажимент има както вътрешно измерение в рамките на ЕС, където е разработена Програмата за градовете на ЕС за насочване на програмите за градско развитие в 28-те държави членки, така и, както е споменато по-долу, външно измерение чрез дипломатически връзки със страни извън ЕС.

Двигателна сила за устойчиво градско развитие

Ключовият двигател за напредъка на външното измерение днес е програмата за **Международно сътрудничество между градовете (МСГ) (2017 – 2019 г.)**, която притежава съществен компонент, подкрепящ градските власти в ЕС и извън ЕС в съвместната им работа по теми, свързани с устойчивото градско развитие. МСГ се основава на петго-

Комисарят по регионалната политика Корина Крецу говори при неотдавнашна визита в Китай

дишни пилотни инициативи, особено по проекта на ЕС „Градовете в света“ и проекта **URBELAC** (Градове в Европа, Латинска Америка и Карибския басейн).

МСГ установява платформи за градско сътрудничество с Китай, Индия, Япония, Латинска Америка и Северна Америка. Нейните програми бележат настъпването на ера на политика на ЕС, която да насърчава сътрудничеството между градовете на международно равнище. По линия на сътрудничеството между градовете на МСГ около 70 участващи града от всяка страна сключват споразумения за сътрудничество „град с град“ за устойчиво градско развитие. Това включва подготовката на местни планове за действие за интегрирано градско развитие. В основата си тези планове отдават приоритет на сътрудничеството в рамките на секторите на Програмата за градовете на ЕС и МСГ.

В рамките на „Градовете в света“ (2015 – 2018 г.) градовете в ЕС си сътрудничат във взаимно споразумение с партньорски градове в Канада, Китай, Индия, Япония, Южна Корея, Индонезия, Виетнам, Австралия и Южна Африка. Двойките градове са обменили опит по теми като интелигентно развитие на градовете, енергийна ефективност, управление на отпадъците, устойчива мобилност и други. Според проекта **URBELAC** (2011 – 2019 г.), който навлиза в четвъртото си издание, Европейската комисия и Междумериканската банка за развитие подкрепят градове, избрани от ЕС, Латинска Америка и Карибския басейн (ЛАК). Това е създавало мрежа между ЕС и ЛАК, насърчаваща обмена на опит, сравнителния анализ и подготовката на планове за действие. Проектите „Градовете в света“ и **URBELAC** са осезаемият резултат от подкрепата на Европейския парламент за международната дипломатия на градско ниво.

Меделин, Колумбия

Удаипур, Индия

Женгжоу, Китай

Монреал, Канада

» *Необходимо е спешно да се разработи съвместен модел на урбанизация, който да е устойчив, да спомага за опазване на природата и природните ресурси и за намаляване на емисиите, които замърсяват нашите градове, вредят на здравето на нашите деца и допринасят за глобалното затопляне.* «

Черпейки от опита по проекта „Градовете в света“, градовете използват подход, включващ множество заинтересовани страни, като прилагат знанията и опита на публичните органи, бизнеса, изследователската общност и гражданското общество. Собствената програма URBACT на ЕС за градски мрежи се използва като ключов източник на знания и опит за подкрепа на местното планиране на дейности.

Връзките между градовете на МСГ доведе до разработка на съвместни пилотни проекти, докато меморандумите за разбирателство гарантират подписването на дългосрочни инициативи между публичните органи, изследователските агенции и представителите на бизнеса от двете страни.

Пример за подражание

По МСГ например град Парма (Италия) беше свързан с Фредериктън (Канада). Министерството на културното наследство и градоустройственото планиране, ръста

и обществените услуги на канадския град си сътрудничи със Службата за равни възможности и Службата за европейски проекти на Парма. Целейки да подобрят местната демокрация, двата града работят по установяване на пречките пред политическото участие на маргинализирани групи и обуславящите ги причини, както и по възможни политики и механизми за елиминирането им и създаването на по-приобщаваща градска среда.

Италианският град Болоня (Италия) си сътрудничи с Остин (Съединените щати) по различни въпроси от разработка на по-здравословна местна хранителна система и подобряване на ресурсната ефективност до повишаване на устойчивостта на изменението на климата. Въпросите, свързани с управлението на градовете, са начело в дневния ред и така например Остин стига до извода, че Службата за устойчивост и Службата за икономическо развитие трябва да развият по-тясна координация.

Ротердам (Нидерландия) работи със Сурат (Индия). Градовете се фокусират върху справяне с въпроси, свързани с управлението на водите, като осигуряване на качеството на питейната вода, смекчаване на въздействието от замърсяването на водите от промишлени отпадъци, защита от наводнения и ефективно пречистване на отпадъчните води. В лицето на Ротердам Сурат открива добре осведомен партньор с богат опит в управлението на водите. В лицето на Сурат Ротердам открива град, справящ се с проблеми в много по-голям мащаб, което вече е вдъхновило холандския град да мисли различно за предизвикателствата, пред които е изправен. ■

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ

<http://europa.eu/!Pr79bv>

<http://www.iuc.eu/>

<http://world-cities.eu/>

Кристиан Спехт, първи заместник кмет на град Манхайм

Манхайм, партниращ си с Чунцин по МСГ

Каква беше добавената стойност от участието на Манхайм в програмата МСГ. Какви са основните изводи за Вас?

С непрестанната подкрепа на екипа на МСГ и Европейската комисия, както и съвместната ни работа с Националната комисия за развитие и реформи (НКРР) на Китайската народна република, ефективното сътрудничество, включващо посещения и от двете страни, ни даде възможност да осъществим бърз напредък в отношенията ни с Чунцин. Освен това МСГ предизвика голям интерес към действията ни с Китай, който беше подет от медиите и привлече международно внимание към Манхайм. Първоначалните резултати, като планираното откриване на директна железопътна връзка между Манхайм и Чунцин през октомври 2018 г., както и международната конференция на високо равнище със съдействието на германското търговско издание „Ханделсблат“ през 2019 г., са значителни постижения в сътрудничеството след само 16 месеца от прилагането на проекта.

Какво е мястото на града в международното сътрудничество? Вярвате ли в идеята за „градска дипломация“?

Градовете играят главна роля, когато става въпрос за прилагане на нови решения и по този начин – подобряване на качеството на живот на техните граждани. Международният обмен между тези ключови участници позволява развитието на иновативни идеи и действия като мултипликатор на знания. Когато градовете са включени в международни стратегии, предприетите действия обикновено са по-практични, прагматични и ориентирани към решения, а има и по-малка вероятност да се преследват чисто политически интереси. Може би по-специално по време на растящи антиевропейски настроения и нарастващи националистически тенденции, лидерите на градовете и регионите могат да играят ключова роля в изграждане на мостове и преодоляване на недоволството. Затова според мен градската дипломация трябва да стане неразделна част от външната политика на Европейския съюз, включително когато става въпрос за постигане на целите на ООН за устойчиво развитие.

Какъв съвет бихте дали на кмета на един европейски град относно включването в програмата МСГ за първи път?

Програмата МСГ очаква бързо прилагане и за да постигне това, предлага редовна техническа помощ, насоки и финансова подкрепа. Освен това, в случая с Манхайм, открихме, че подкрепата на Европейската комисия и китайската НКРР на високо равнище означава, че имаме пряк достъп до ключови лица, отговорни за вземането на решения, и водещи представители на бизнеса, с които контактът е много по-труден, когато се действа единствено по инициатива на града. Затова горещо препоръчвам участието в програмата МСГ за всеки град, планиращ да се включи по-активно в глобалната икономика чрез подобряване на международното сътрудничество, по начин, който води до бързи и измерими резултати. В допълнение препоръчвам привличането на местни предприятия и изследователски партньори от самото начало на процеса, тъй като повечето от действията и целите в рамките на нашия проект по МСГ са резултат от кръгла маса с местни фирми и китайски партньори, за да се отговори на съответните цели и интереси.

Литва: намиране на по-интелигентен начин за регионален растеж

След присъединяването си към ЕС през 2004 г. Литва направи значителни подобрения в секторите на търговията и бизнеса, за да отговори на високите стандарти на Съюза. Въпреки че инвестициите от ЕС помогнаха за стимулиране на растежа и заетостта, тази страна в преход сега трябва да се съсредоточи върху бизнеса и образованието, за да повиши конкурентоспособността си у дома и в чужбина.

Обхващаща площ от 65 300 квадратни километра и с население малко под 3 милиона, Литва е най-голямата и най-южно разположената от трите балтийски републики. Разположена в Източна Европа по протежение на Балтийско море, тя граничи с Латвия на север, Беларус на юг и изток, Полша на юг и Русия (ексклав Калининград) на югозапад.

С многобройни разпръснати малки езера и плодородна почва в низините си, природните ѝ ресурси включват обработваема земя, торф и вкаменена смола кехлибар. През годините на членство в ЕС Литва драстично измества износа си към пазарите на ЕС – до 70% през 2017 г. за стоки с литовски произход. Независимо от това, правителството провежда кампания за привличане на чуждестранни инвестиции в страната и по-нататъшно развитие на експортните пазари.

През 2017 г. брутният вътрешен продукт (БВП) на страната нараства с 3,9%, а предвиденият ръст за 2018 г. е 3,2%. Благодарение на благоприятното си географско местоположение, тя разполага с високо развити транспортни връзки, модерно пристанище, процъфтяваща информационна мрежа и високообразована, но евтина работна сила.

Добре развитата икономика на частните предприятия в Литва е ориентирана към производствените и обслужващите сектори, в това число хранително-вкусовата промишленост, петролната и химическата промишленост, информационните технологии, финансовите услуги, транспорта, строителството, биотехнологиите, научноизследователската и развойна дейност и туризма.

Крива на знанието

При 7% равнище на безработица през 2017 г. и работна сила в размер на 1,467 милиона, условията на пазара на труда продължават да се подобряват. Страната е една от най-образованите на континента с най-висок дял на завършилите висше образование сред 30-34-годишните, според Евростат. Онлайн обучението е много популярно и почти всички млади професионалисти говорят английски.

Инфраструктурата, благоприятният за бизнеса начин на мислене, нарастващият фонд от таланти и едни от най-ниските заплати в Европа са силна притегателна сила, особено за чуждестранните инвестиции. Литва обаче трябва да се съсредоточи върху създаването на по-динамични и конкурентоспособни компании и адаптирането на системата за образование и обучение към нуждите на пазара на труда.

През 2016 г. най-важните сектори на литовската икономика са: търговия на едро и дребно, транспорт, хотелиерство и ресторантьорство (32,2%); промишленост (22,1%); и обществена администрация, отбрана, образование, човешко здравеопазване и социални грижи (14,5%).

Водещият износ е рафиниран петрол, следван от торове, пшеница, машини и оборудване, химикали, пластмаси, текстил и хранителни продукти. В сравнение със средната стойност за ЕС страната има голям производствен сектор, базиран основно на ниско- до средно-технологични отрасли.

Процъфтяващият ИКТ сектор вече е привлякъл някои от най-големите технологични компании в балтийските страни, като информационните технологии, лазерните технологии, биотехнологиите, нанотехнологиите и материалознанието играят растяща роля в икономиката на страната.

В исторически план селското стопанство е изиграло важна социално-икономическа роля в Литва, представляващо вторият по големина сектор в икономиката на страната. Обработваемите земи съставляват в момента 60% от общата площ, с горско стопанство от 32% и 42% от населението, живеещо в селски райони.

След присъединяването към ЕС през 2004 г. секторът претърпя радикална реформа, за да се съобрази с много високите стандарти за безопасност на храните в Съюза. През 2016 г. 19,4% от износа на Литва са селскостопански и хранителни продукти, включително зърно, картофи, захарно цвекло, лен, зеленчуци, говеждо месо, мляко, яйца, свинско месо, сирене и риба. Биологичното земеделие също се разраства и сега страната има втората по големина площ, пригодена за него, сред балтийските държави. ➤

ЕФЕКТ ОТ ИНВЕСТИЦИИТЕ ПО ПОЛИТИКАТА НА СБЛИЖАВАНЕ В ЛИТВА

БЪРЗА КОНВЕРГЕНЦИЯ КЪМ СРЕДНАТА СТОЙНОСТ ЗА ЕС: през периода 2004-2016 г. Литва се изкачва по стълбата на конвергенцията с 25 процентни пункта от приблизително **50%** от средния за ЕС БВП на глава от населението през 2004 г. до **75%** през 2016 г. Тези цифри показват, че страната е достигнала прага между по-слабо развит регион и регион в преход. Без инвестиции от ЕС БВП на глава от населението би бил почти 4 процентни пункта по-нисък.

СМЕКЧАВАНЕ НА ОТРИЦАТЕЛНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ОТ ФИНАНСОВАТА И ИКОНОМИЧЕСКА КРИЗА: Средствата на ЕС не само допринасят за ръста на БВП и заетостта, но също така и за намаляване на отрицателното въздействие на неотдавнашната икономическа криза. През този период те помагат публичните и инвестиции да се запазят на разумно равнище (през периода 2010-2012 г. фондовете на ЕС съставляват почти **80%** от **общите публични инвестиции** в Литва).

ПОВЕЧЕ И ПО-ДОБРИ РАБОТНИ МЕСТА: през 2015 г. нивото на заетост сред хората на възраст 15-64 години е нараснало с около 1,4 процентни пункта, докато нивото на безработица е било по-ниско средно с 2,3 процентни пункта. Нещо повече – **61%** от **създадените работни места** се считат за такива с високо или много високо качество (т.е. работни места, изискващи по-високи квалификации и създаващи повече добавена стойност). Освен това, почти половината (47%) от създадените работни места се считат за постоянни.

ЗНАЧИТЕЛНО ПОДОБРЕН ДОСТЪП ДО ФИНАНСИРАНЕ ЗА МСП: Средствата от ЕС са изиграли основна роля за финансирането на МСП при срива на кредитния пазар по време на икономическата криза, и по този начин са помогнали на много предприятия да останат в бизнеса. Приблизително 60% от заемите са отишли за подкрепа на работния капитал, поддържайки жизнеспособността на предприятията. Финансирането от ЕС е запазило също инвестициите в нови технологии и подобряването на производствените процеси. В програмния период 2007-2013 г. **11 000 МСП** са получили достъп до финансиращи инвестиции и **2400 частни фирми** са използвали фондове на ЕС за иновации.

ПО-ДОБРИ ЕКОЛОГИЧНИ СТАНДАРТИ: значителен брой депа за отпадъци, неотговарящи на стандартите на ЕС, са били закрити, докато обемът на рециклираните отпадъци се е увеличил с над 10 процентни пункта. От 2011-2015 г., в резултат на развитието на инфраструктурата за водоснабдяване и пречистване на отпадъчни води, делът на хората, които не са свързани с мрежата за пречистване на отпадъчни води, е намалял с **24%**, докато делът на хората, които не са свързани с водоснабдителната мрежа, е спаднал с **15%**.

ПРИНОС КЪМ ЦЕЛИТЕ, СВЪРЗАНИ С ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА, ОСОБЕНО В ОБЛАСТТА НА ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ: Средствата от ЕС са основният източник на финансиране за мерки за енергийна ефективност в многофамилни сгради. До края на 2015 г. 4,4% от сградите, построени преди 1993 г., са обновени. До края на 2014 г. мерките за енергийна ефективност, въведени в 5,4% от обществените сгради, са **намалили общото годишно потребление на енергия с почти 3%**.

ОСИГУРЕН ДОСТЪП ДО МНОГО БЪРЗ ШИРОКОЛЕНТОВ ИНТЕРНЕТ: Финансирането от ЕС е допринесло за създаване на широколентова интернет инфраструктура в Литва. През 2012 г. **широколентовият интернет покрива 97%** от територията на страната, като 35% от всички електронни услуги са създадени с помощта на финансиране от ЕС.

ИНОВАТИВНО РЕШЕНИЕ ОТКЛЮЧВА ПОТЕНЦИАЛА НА ВИСАГИНАС

Висагинас е град, който все още може да предложи много, въпреки че АЕЦ „Игналина“ – най-големият работодател за района в миналото – вече не работи. Преминването от типичен моноиндустриален град към модерен регионален център с благоприятна среда за бизнес е от решаващо значение за икономиката на града.

Като част от този процес се създава нов индустриален парк за генериране на новаторски технологични решения и иновации в производството. Проектът на Висагинас „Смарт парк“ цели да превърне бивша военна база в място за иновативна индустрия.

Проектът включва почистване на обекта и премахване или реорганизиране на изоставените сгради и инфраструктура. Във възстановения обект ще бъдат настанени малки и средни предприятия, заедно с проекти за научни изследвания и експериментално развитие. Той цели да привлече големи инвестиции към района.

Например водещият производител на медицински изделия за респираторно подпомагане в Европа инвестира 10 милиона евро за изграждането на втория си производствен завод в Литва. Компанията възнамерява да наеме на работа около 200 инженери, специалисти по производство и научноизследователска и развойна дейност в първия етап от разработката.

Клонът на компанията във Висагинас, който вече развива партньорства в града, планира да увеличи броя на служителите до 1000 през следващите 10 години. От 2016 г. той осигурява професионална подготовка за ученици по мехатроника от местното професионално училище.

Над 2,9 милиона евро са заделени за изпълнение на проекта, като почти 1,3 милиона евро се предоставят от ЕС.

УМНИ ХОДОВЕ В УНИВЕРСИТЕТА НА КЛАЙПЕДА

Проектът „Развитие на ядрото на морската долина и обновяване на изследователската инфраструктура (JURA), етап II“ се изпълнява в кампуса на Университета на Клайпеда. В научна лаборатория, помещаваща се в нова сграда, се осъществява общо и технологично изследване и развитие и иновативна инфраструктура, подкрепяни с оборудване за НИРД, което допринася за обновяването и развитието на изследователско-развойната инфраструктура в сектора на интелигентната специализация.

Най-новата НИРД инфраструктура се използва за научноизследователска дейност, комерсиализация на НИРД и за проучване на морската среда и морски технологични изследвания при експериментално (технологично) развитие в областта на биомедицината, физическите науки и инженерството, като се използват новооборудваните лаборатории.

Резултатите от проекта включват създаването на 80 общи работни места в научните изследвания в рамките на новата инфраструктура за НИРД и създаването на четири научни лаборатории, три от които са напълно оборудвани. Като цяло проектът е укрепил научно-изследователската дейност, като стимулира нови споразумения за сътрудничество в областта на науката и научните изследвания с други икономически субекти, като научно-изследователски институции и предприятия, стимулирайки по този начин процесите на комерсиализация на НИРД.

Проектът е финансиран от структурните фондове на ЕС и държавния бюджет.

СЪЧЕТАВАНЕ НА УМЕНИЯ В СЪВМЕСТНИЯ ЦЕНТЪР ЗА ПРИРОДНИ НАУКИ НА ВИЛНИЮС

В литовската столица е създаден съвременен център за научни изследвания, проучвания и технологично развитие в областта на биотехнологиите и молекулярната медицина. Всяка година той осигурява изследователска материална база за над 200 изследователи, повече от 160 докторанти, около 80 техници и приблизително 300 студенти, завършващи с бакалавърска или магистърска степен. Той също така включва „биоинкубатор“, в който се помещават стартиращи фирми, в които участват студенти и изследователи.

Центърът се е превърнал в пример за нов тип многопластово сътрудничество между образователните институции и бизнеса. На

стойност 41 075 805 евро, от които 37 757 019 евро са осигурени от ЕФРР, той е предназначен да привлече повече студенти към нововъзникващата сфера на биотехнологиите и молекулярната медицина и да развие практическите им умения във връзка с приоритетите на интелигентната специализация.

В центъра специализират и редица изтъкнати учени: Професор С. Климашаускас наскоро получи престижната субсидия за учени, постигнали напредък в научните изследвания, отпускана от Европейския съвет за научни изследвания, а през 2016 г. професор В. Шикшнис бе номиниран за Нобелова награда за химия.

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ

www.gmc.vu.lt

ШИРОКОЛЕНТОВАТА ВРЪЗКА ДОСТИГА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

При изпълнението на проектите „RAIN“ и „RAIN-2“ са положени оптични кабелни линии на разстояние 9132 километра. Днес 98,7% от литовското население има достъп до широколентови услуги. Възможностите, създадени от тези проекти, вече се използват от мрежови оператори за предоставяне на услуги до крайни потребители: селски училища, библиотеки и обществени интернет центрове, местни власти, жители и предприятия в селата.

Достигнати са около 1 милион жители на селските райони благодарение на инфраструктурата „RAIN“, която е изградена с 20-годишна времева рамка. ЕФРР е предоставил 72 857 822 евро от общите разходи в размер на 81 696 552 евро, които са отпуснати за „Широколентовата мрежа за информационни технологии за селските райони RAIN“.

Тази инфраструктура е открила възможностите за достъп, според нуждите, не само на текстове, но и на звуци и изображения, чрез постоянно, надеждно и безопасно обслужване. Широколентовата мрежа е проектирана по такъв начин, че скоростта ѝ да може да се увеличава без значителни разходи.

„RAIN-2“ е един от петте победители на Наградите за широколентов интернет в Европа през 2015 г., където комисия от международни експерти го определи за най-добър в категорията „Социално и икономическо въздействие и достъпност“.

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ

www.placiajuostis.lt/en

В БЪРЗАТА ЛЕНТА ЗА ОЛИМПИЙСКО ЗЛАТО В КЛАЙПЕДА

Модерният плувен басейн в Клайпеда е още един важен етап в развиването на дейностите на открито и укрепващите здравето дейности в градските райони. Част от амбициозната визия за изграждането на олимпийския плувен басейн започва преди около десетилетие, със силна подкрепа от професионалните спортисти в региона, в отговор на постиженията на литовските плувци в международни състезания.

Градската администрация предприема по-широк подход и решава да изгради мултифункционален център, подходящ както за професионални плувци, така и за жителите на спортуващия град.

Пръв сред балтийските държави, басейнът е създаден с използването на усъвършенствани технологични решения. Важно значение бе отдадено на екологични решения при проектиране на басейна: в сградата с енергийна ефективност А+ се помещават соларни инсталации, които произвеждат електроенергия за мултифункционалния център, както и станция за зареждане на електрически автомобили и др.

Басейнът отговаря на стандарта FINA: той е с дължина 50 метра, има 10 плувни ленти, стартови блокове, система за засичане на време и повдигнати седалки за зрители.

Нещо повече от просто плувен басейн

Основната мисия на басейна обаче е да осигури място за неформално образование, здравословни и развлекателни дейности. Едно от използваните технологични решения е възможността за промяна на дълбочината и температурата на водата, така че басейнът да може лесно да се адаптира за уроци по плуване за деца или за спортни дейности за бременни жени, водна гимнастика, хора с увреждания и възрастни хора.

Друга отличителна черта е деветметровият басейн за гмуркане, който ще бъде използван като специален тренировъчен център. Тук ще могат да развиват уменията си членовете на литовските военноморски сили, националните специалисти по подводна археология, известни с изследванията си в Балтийско море, както и водолазите спасители.

Договорът за строителни дейности възлиза на 16,6 милиона евро, от които 11,6 милиона евро са отпуснати от структурните фондове на ЕС за изпълнение на проекти, 4 милиона евро са заделени от градската община на Клайпеда, а 1 милион евро са от държавния бюджет. ■

Летим бързо и високо, заедно

Вилиус Шапока, министър на финансите на Литва, обсъжда как страната използва инвестициите по линия на ЕС, за да подкрепя конкурентоспособността и производителността.

Литва използва добре финансирането по линия на ЕС за периода 2014 – 2020 г.

Какви са основните изводи и ползи за литовците?

Нашият главен приоритет днес е да подобрим националната конкурентоспособност и производителност. Инвестираме повече в научноизследователска и развойна дейност (НИРД), иновации, МСП и ИТ развитие. Заедно с инвестициите по линия на ЕС сме привлекли 463,8 милиона евро частни инвестиции в подкрепа на националните предприятия.

Благодарение на инвестициите в ИТ инфраструктура имаме и една от най-високите интернет скорости в света.

Моята визия за Литва, позната вече на някои като „Ли-тех-ния“, е тя да създаде най-благоприятната данъчна среда за високотехнологични инвестиции и развитие. Това означава добре платена работа и водеща роля за нашата държава в областта на финансовите технологии, лазерите, енергията от възобновяеми

източници, биотехнологиите и развитието на финтех компании.

Литва определено не е толкова малка, за да бъде такъв вид лидер – размерът не е толкова важен, колкото талантливите хора, готовността да се приемат нови идеи и ясната визия. В този контекст си спомням една история за грижовна майка, която иска синът ѝ да лети безопасно – ниско и бавно. Нито младият пилот, нито Литва, искат това. Ако наистина искаш да летиш, трябва да летиш бързо и високо!

Такава Литва виждам в бъдещето – смела държава с интелигентни, образовани хора, летящи бързо и високо и споделящи.

Как политиката на сближаване достига реалната икономика на Литва, заздравявайки конкурентоспособността на бизнеса и създаването на работни места?

От 2014 до 2020 г. заделяме 1 милиард евро за насърчаване на предприемачеството и бизнес развитието; бизнес

продуктивността; иновациите и проучванията; транснационалността; експорта и бизнес развитието в регионите; по-ниското потребление на енергия в промишлеността и конкурентоспособността на човешките ресурси. Насърчаваме също компаниите да инвестират в нови производствени технологии, иновация и цифровизация на процесите в прехода към „Индустрия 4.0“.

Въпреки значителното съвместно финансиране от ЕФРР в научни изследвания и иновации, Литва изостава в ръста на производителността. Какви мерки предприема правителството, за да се справи с тази тенденция?

Според изходните данни за 2017 г. номиналната производителност на Литва за един действително изработен час е нараснала с най-бързите темпове (11 %) сред всички държави членки на ЕС. Ние се класираме на 16-то място сред 190 държави в „Правене на бизнес за 2018 г.“. Нашата реформа през 2016 – 2017 г. подобри бизнес условията. Нова данъчна система от 2019 г.

» Такава Литва виждам в бъдещето – смела държава с интелигентни, образовани хора, летящи бързо и високо и споделящи. «

ще бъде много благоприятна за икономическия растеж и за привличане на чуждестранни компании в Литва. До 2021 г. данъчното облагане на работната сила в Литва ще е най-конкурентното сред балтийските държави. За развитието на финансови технологии сме създали привлекателна и гъвкава нормативна среда.

Инвестициите от ЕС са разпределени за всяка фаза от иновационния цикъл. Използваме инвестициите от ЕС и за по-активно сътрудничество на държавния сектор с бизнеса.

Иновативен подход към европейските структурни и инвестиционни фондове означава използването на револвиращи фондове и други инструменти за финансов инженеринг. Можете ли да ни дадете пример за смесване в Литва, т.е. използването на различни фондове и форми на финансиране за справяне с конкретен проблем?

Продължаваме да развиваме нашите финансови инструменти. Заделихме 224 милиона евро от финансирането по линия на ЕС, за да улесним достъпа на предприятията до финансиране, особено за инвестиции в корпоративен капитал. Мерките за създаване на по-добра нормативна среда включват финансирана от правителството помощ за чуждестранни инвеститори, схема „Синя карта“, инициатива за „Виза за стартиране“ и последният Кодекс на труда на Литва, който дава по-голяма гъвкавост както на бизнеса, така и на служителите. За да модернизирате жилищата за по-добра енергийна ефективност, издадохме

държавни ценни книжа („зелени“ облигации) и заделихме 500 милиона евро от помощта от ЕС чрез финансови инструменти.

Литва постигна впечатляваща конвергенция към средния БВП на глава от населението в ЕС, като същевременно разликите между литовските региони останаха същите или дори се увеличиха в сравнение с положението преди присъединяването към ЕС. Какви са Вашите възгледи относно това явление? Какви мерки предприема правителството, за да обърне тази тенденция?

Разработваме стратегии за регионална специализация, основани на анализ на силните и слабите страни, за привличаме предприятия и хора към регионите. Инвестициите от ЕС ни помогнаха да създадем инфраструктура с добро качество. Искаме да насърчим общините да я използват възможно най-ефективно, за да създават нови работни места и да привличат нови инвестиции. Затова планираме да въведем нова финансова система за стимулиране на общините, както и нова методология за планиране на инвестициите.

Как литовската администрация може да допринесе за общата цел за опростяване на политиката на сближаване за властите и бенефициентите?

Първо е необходимо да се преразгледат регламентите на равнище ЕС. На национално ниво преглеждаме, опростяваме и оптимизираме административните

процеси за институциите и бенефициентите. Също така използваме изключително усъвършенствани ИТ решения, които намаляват административната тежест и опростяват изпълнението на проекти.

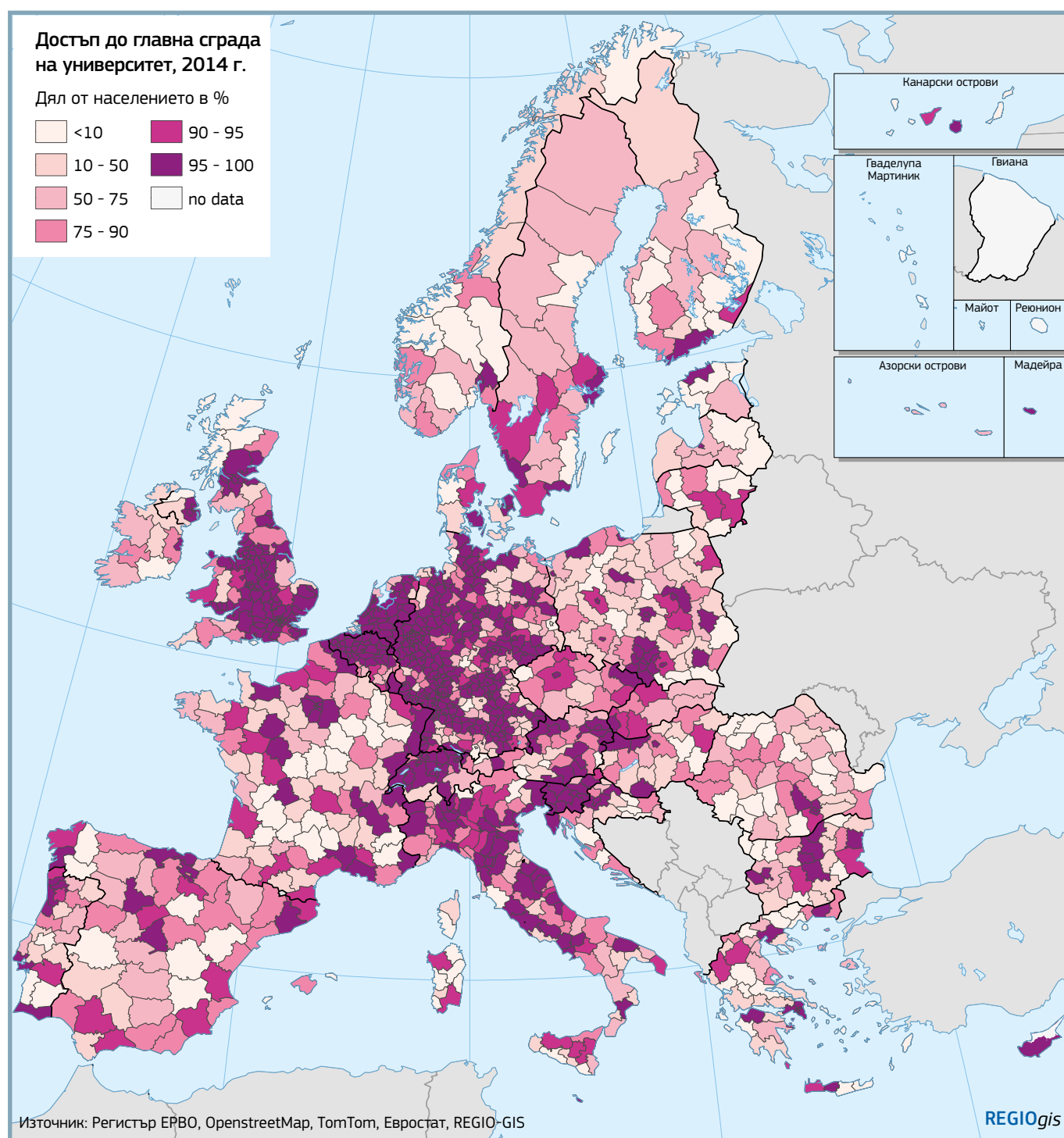
Гледайки към следващия финансов период на ЕСИФ за периода 2021 – 2027 г., как виждате приоритетите на политиката на сближаване и механизмите за развитие, които се развиват в Литва?

Трябва да продължим да инвестираме в човешкия капитал – образование и умения, иновации и научноизследователска и развойна дейност, здравеопазване, сътрудничество между бизнеса и изследователския сектор и други области – за да постигнем приобщаващ растеж за страната ни и да достигнем средния за ЕС. Политиката на сближаване с подходящи финансови средства и задължение за съфинансиране, отразяващо икономическата реалност на дадена страна, е от решаващо значение за постигането на тези цели. Необходимо е допълнително да подобрим ориентацията към резултатите, гъвкавостта, пропорционалността и опростяването на политиката на сближаване. ■

Достъпът до университетите се различава сред отделните региони и територии

Удобният достъп до висше образование може да е важен фактор за регионалното развитие и привлекателността. Като цяло университетите са широко разпространени по цялата територия на Европа. Въз основа на критерия за максимум 45 минути с автомобил, 82 % от населението на ЕС + ЕАСТ (Европейска асоциация за свободна търговия) живее близо до основната сграда на един или повече университети.

Въпреки това повече от 22% от регионите по NUTS-3, представляващи 14% от населението, имат относително нисък достъп до университети (по-малко от половината от населението).

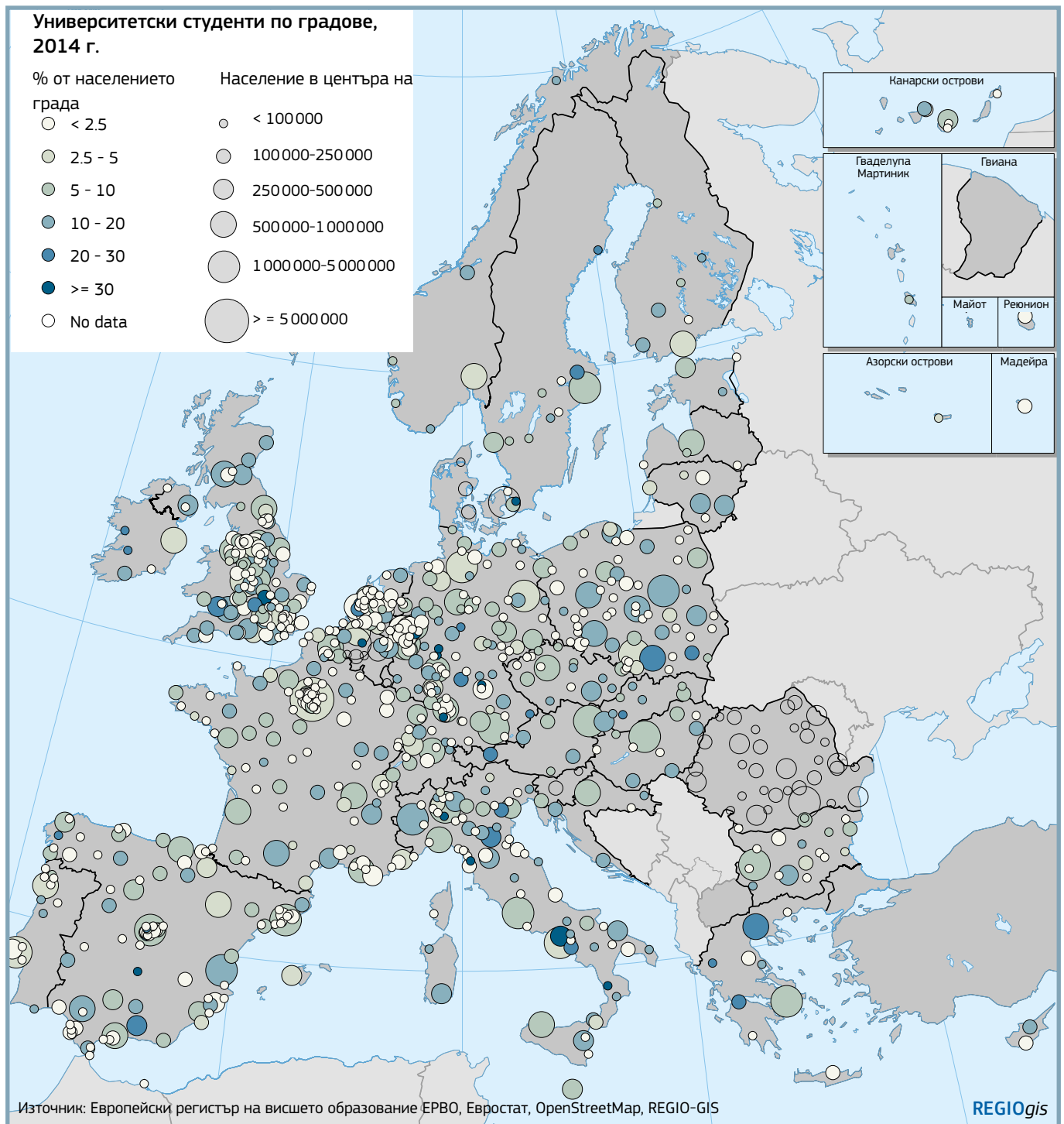
Университетски студенти по градове, 2014 г.

Освен това университетите могат да играят важна роля в социалните и икономическите функции, осигурявани от градовете. Записаните студенти в университетите в градовете представляват средно над 6% от градското население. По-високи дялове се наблюдават най-вече в средно големите градове (между 250 000 и 1 милион жители). В 38 града броят на студентите, разделен на градското население, надхвърля 20%. Много от тези градове – като Болоня (Италия), Оксфорд (Обединеното кралство), Краков (Полша) и Льовен (Белгия) – са с няколковековна университетска традиция.

Този анализ съчетава данни от Европейския регистър на висшето образование (EPVO) с пространственото разпределение на населението на ниво от 1 км² решетъчни клетки и с очакваното време на шофиране по цялата пътна мрежа.

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ

EPVO: <https://www.eter-project.com>

ЗАСНЕТО С КАМЕРА В РЕЙНЛАНД-ПФАЛЦ

Благодарение на ЕФРР в рамките на периода 2014-2020 г. Рейнланд-Пфалц помага на проектите по места с финансиране за научноизследователска и развойна дейност, подкрепа за МСП, както и мерки за подобряване на опазването на климата и трансграничните проекти. ЕФРР е важен стълб в насърчаването на регионалната икономика от страна на Рейнланд-Пфалц, в това число и иновациите, които дават възможност на дружествата, общините, изследователските бази и гражданите да се възползват от политиката на сближаване на ЕС.

04

01

05

02

06

03

07

01 Компанията Dr. Voу разработи модул индексиращ инструмент, позволяващ универсално производство както на инжекционни модулни части, така и на различни кухи тела.

02 В района Айфел в Битбург-Прюм са обозначени 14 маршрута за пешеходен туризъм, обхващащи над 220 километра скалисти пейзажи, гъсти гори и цъфтящи ливади.

03 Ефективни решения за съвместими с Индустрия 4.0 заваръчни процеси са разработени от компанията EWM. Те й помагат да създава работни места и да увеличава продажбите си.

04 Компанията Fischer създаде система за намаляване на потреблението на енергия и прясна вода и използва разсеяна топлина за отоплителни вериги, спестявайки годишно над 80 тона CO₂.

05 Gründungsbüros разви и създаде служби за съвместно финансиране за университети в Кайзерслаутерн, Кобленц, Ландау, Майнц и Трир.

06 Ново устройство за медицинска лъчетерапия, разработено от iRT Systems GmbH, може да провери предписаното разпределение на дозата за пациент в „реално време“ по време на облъчване.

07 Компанията Schreinerei Gerlach разработи обработващ център със CNC (цифрово-програмно управление) за повишаване на конкурентоспособността и създаване на постоянни работни места.

08 SD Blechtechnologie инвестира в производствения си обект и повиши енергийната си ефективност, спестявайки минимум 40 тона CO₂ годишно.

09 Проектът Wanderwunder Moselsteig Weinbergspfad изгради 365-километров маршрут по река Мозел от Перл до Кобленц, свързващ културни и селски обекти.

10 В Robotix трансграничното сътрудничество създава синергии между обучението и научните изследвания в роботиката, като основава постоянен изследователски клъстер за промишлена роботика.

11 Партньорите по SESAM от Лорейн, Саарланд, Люксембург, Рейнланд-Пфалц и Белгия създават възможности за придобиване на ключови компетенции в трансграничен пазар на труда.

12 Проектът SeRaMCO извършва анализ на химичните и рециклирани агрегати в производство на здрав, издръжлив и стабилен бетон.

09

10

11

12

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ

ЕФРР, Рейнланд-Пфалц: www.efre.rlp.de

Interreg: <https://mwvlw.rlp.de/de/themen/wirtschafts-und-innovationspolitik/interreg/>

ЦЕНТЪР ЗА ДАННИ

Анализ на оползотворяването на разпределените средства от ЕФРР и КФ за периода 2007-2013 г.

В края на лятото на 2018 г. Комисията публикува актуализираната финансова картина за оползотворяването на отпускнатите средства от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от Кохезионния фонд (КФ) за периода 2007-2013 г.

Въпреки предизвикателствата, пред които е изправен Европейският съюз през програмния период 2007-2013 г., финансовото оползотворяване на средствата по ЕФРР и КФ възлиза на 97,7% в края на лятото на 2018 г., като процесът на приключване върви със стабилни темпове.

На държавите членки (ДЧ) в началото на многогодишната финансова рамка (МФР) за периода 2007-2013 г. чрез ЕФРР и КФ са предоставени 270,9 милиарда евро за съфинансиране на проекти с висока добавена стойност с цел намаляване на дисбалансите между регионите на ЕС. Този съществен пакет бе насочен към две основни цели: конвергенция и регионална конкурентоспособност и заетост. Бе въведена и трета цел за засилване на трансграничното сътрудничество (ТС) между държавите членки.

Колко е изплатено и колко е изгубено?

През първите три години от бюджетния цикъл са извършени авансови плащания в размер на 23,9 милиарда евро, за да се гарантира, че програмите могат да започнат без забавяния поради парични ограничения. Освен това възстановяването на средства от Комисията по заявки, получени между 1 януари 2007 г. и 31 март 2017 г. (2018 г. за новата държава членка: Хърватия) възлиза на 231 милиарда евро при спазване на праг от 95% (с изключение на Гърция), ограничаващ останалите 5% заделени средства за компенсация при приключване.

Този буфер защитава интересите на данъкоплатците в ЕС, като гарантира, че всички неправомерни суми, изплатени на държавите членки, се възстановяват надлежно. От тези ограничени 5% (или повече, когато ДЧ не са изискали възстановяване до прага), към края на лятото на 2018 г. е изплатена сума от 6,1 милиарда евро на 19 ДЧ + ТС и 2,6 милиарда евро на 14 ДЧ + ТС по отношение на вече приключени програми или програми пред приключване.

Тази загуба се дължи на факта, че ДЧ не е заявила възстановяване на останалите 5% в последната си заявка за плащане, или на нередности, открити от одиторите на Комисията. За случаите, в които 5-процентният буфер не покрива неправомерно изплатените суми, в края на лятото бяха направени допълнителни възстановявания от 12,3 милиона евро по отношение на две ДЧ + ТС.

Оползотворяване на средствата от ЕФРР и КФ по тип транзакция

Милиони евро	КФ	ЕФРР	Общо
Първоначално разпределени средства	70 075,0	200 822,2	270 897,2
Предварително финансиране	7 478,9	16 413,4	23 892,3
Междинни плащания	58 730,0	172 221,9	230 951,9
Плащания при приключване	2204,6	3926,4	6131,0
Отмяна на ангажимент (n+2/n+3)	209,7	809,0	1 018,6
Отмяна на ангажимент при приключване	790,1	1 786,7	2 576,9
Възстановяване при приключване (31/08/2018 г.)	–	12,3	12,3
Все още открити средства (31/08/2018 г.)	661,6	5664,8	6326,4

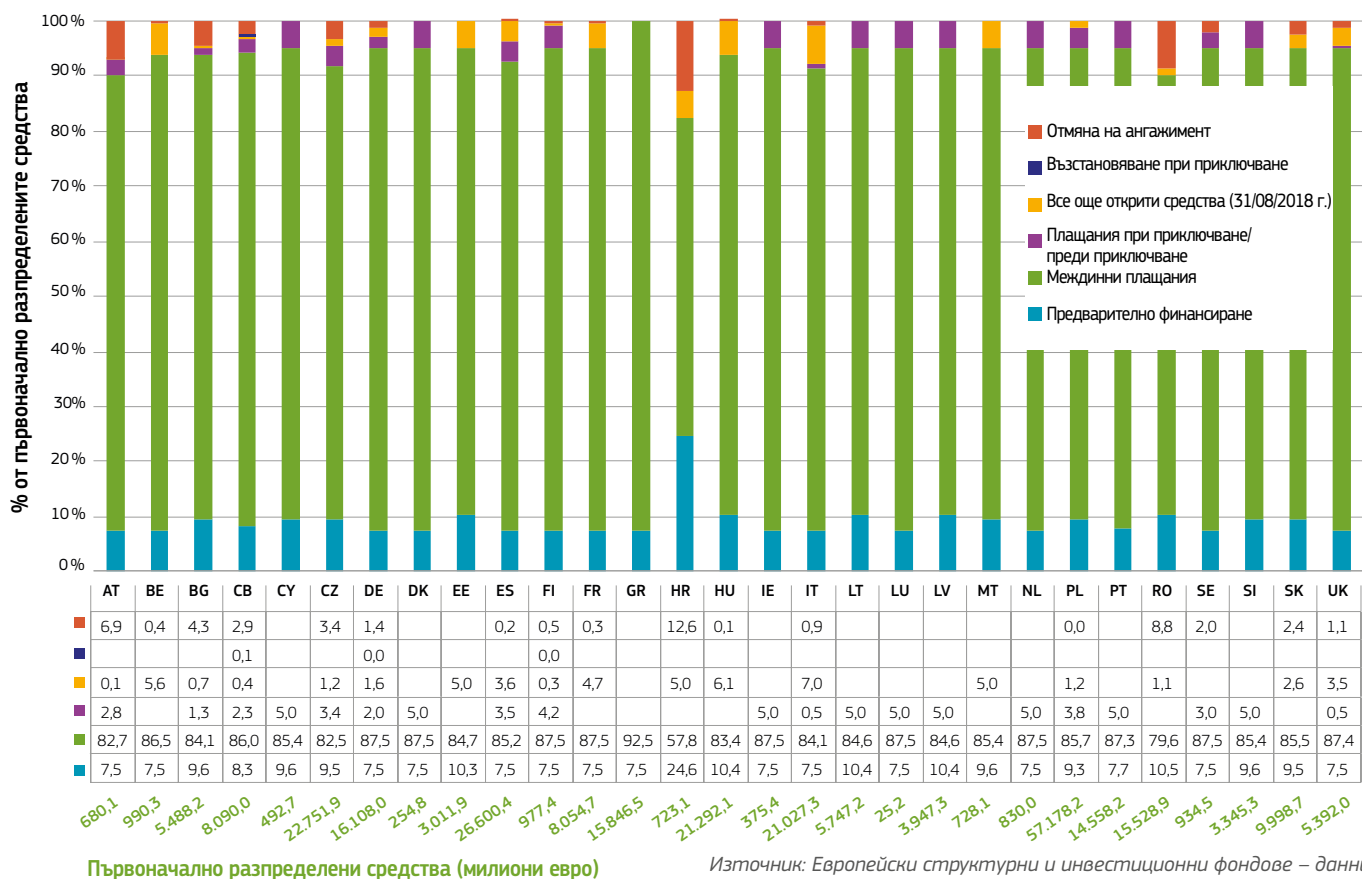
Предвид очаквания мащаб на инвестициите и акцента върху постигането на ефективни резултати, Комисията осигури финансова дисциплина и стимулира по-бързото изпълнение на бюджета чрез правилото за отмяна на ангажимента „n+2/n+3“. Съгласно това правило крайният срок за използване на годишен ангажимент „n“ е 31 декември на втората година, с изключение на държавите членки, чийто БВП от 2001 г. до 2003 г. е под 85% от средния за ЕС-25, за които крайният срок е 31 декември на третата година.

За да смекчи въздействието на финансовата криза, Комисията позволи освобождаване на ангажимента за 2007 г. от гореспоменатото правило, като го раздели на шест и добави една шеста от бюджетния ангажимент за 2007 г. за всеки

от бюджетните ангажименти за периода 2008-2013 г. Допълнителна гъвкавост беше постигната чрез изплащане на 10% от възстановените вземания на държавите членки, които са най-засегнати от финансовата криза. Това даде възможност постепенното прекратяване на проектите между многогодишните финансови периоди и измененията на програмите да се адаптира към новите предизвикателства, без да се засягат целите на политиката. Въпреки това 12 ДЧ+ТС изгубиха 1 милиард евро съгласно правилото за отмяна на ангажимент „n+2/n+3“.

Общата картина е представена по-долу, по ДЧ и тип на транзакцията, като пълните суми са налице на платформата за свободно достъпни данни относно ЕСИФ: <http://europa.eu/!Pv48jv>.

Оползотворяване на средствата от ЕФРР и КФ по тип транзакция и държава членка

Има ли въпрос, който бихте желали да бъде разгледан в статиите от раздела „ЦЕНТЪР ЗА ДАННИ“ в следващите броеве на „Панорама“?

Има ли определени финансови данни, които бихте желали да включим в платформата за свободно достъпни данни относно ЕСИФ?

Ако е така, моля, пишете ни по електронната поща на адрес: REGIO-A3-BUDGET-TEAM@ec.europa.eu

Междурегионалното сътрудничество работи!

В началото на 2018 г. „ИНТЕРРЕГ ЕВРОПА“ реши да разгледа промените в политиката и ефектите от междурегионалното сътрудничество. Изчерпателни доказателства за ползите бяха публикувани в неотдавнашен доклад.

Работата с партньори носи ползи – особено когато те споделят възможни решения и добри практики. Решенията, изпробвани в една част от Европа, могат да се превърнат в ускорители на промяната в други региони, свързани с проекти за междурегионално сътрудничество.

„ИНТЕРРЕГ ЕВРОПА“ е паневропейска програма за междурегионално сътрудничество, съфинансирана от Европейския фонд за регионално развитие. В проектите на „ИНТЕРРЕГ ЕВРОПА“ публични и частни организации с нестопанска цел от цяла Европа работят заедно по политики за регионално развитие.

Това сътрудничество е „меко“. Те споделят опит и добри практики с проектни партньори и заинтересовани страни в разработката на политики, търсейки съвместни решения на регионалните предизвикателства.

Предвид времето, необходимо за постигането на резултатите, доказателствата са получени от програмата-предшественик, INTERREG IVC, която съфинансира проекти за междурегионално сътрудничество в периода 2008-2014 г.

Анкета сред партньорите и интервюта с избрана група предоставиха доказателство за „мекото“ сътрудничество, превърнало се в реална промяна. Двадесет истории, представени в доклада, показват как вдъхновението, споделено сред проектите, може да допринесе за промени и подобрения.

Примери за полезно сътрудничество

Проектът **PROSESC** е помогнал на център за подпомагане за създаване на предприятия в графство Норфолк, Обединеното кралство, да развие своята визия за иновациите, да трансферира добри практики в подкрепа на иновационна верига на доставките от Германия и да се превърне в център за иновации на графството.

” Без „Хибридни паркове“ нямаше да има проекти за тези градини. Проектирането на зелени пространства не беше възприета практика в Малта. „Хибридни паркове“ беше тласъкът да придобием експертен опит. “

Малкълм Борг, Предприятие за културно наследство, „Хибридни паркове“

ЕФЕКТ ОТ МЕЖДУРЕГИОНАЛНОТО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Във **FIN-EN** финансовата институция на италианския регион Ломбардия е разработила нов набор от финансови инструменти и ИТ система за тяхното приложение, отчитане и проследяване, благодарение на добрата практика, споделена от Обединеното кралство.

Чрез проекта **MOG** Централната трансдунавска регионална иновационна агенция на Унгария е разработила схема за мобилност, свързваща хора, стоки и услуги от селски райони със заобикалящите ги градове. Добрата практика, възприета от Германия, е помогнала за намаляване на обезлюдяването на селските райони и замърсяването на околната среда на региона.

Във **VITOUR LANDSCAPE** добрите практики от Италия и Австрия са помогнали на Асоциацията за световно наследство на Горната средна долина на Рейн в Германия да развие дейности и инициативи за по-добра защита и съхранение на ландшафтното наследство.

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ

<https://www.interregeurope.eu/projectresults>

”Добрата практика беше инициаторът на марката, катализатор, показващ какво е възможно. Хората от Австрия обясняваха лице в лице как може да се работи. Без обмена нямаше да стигнем толкова далеч.“

Нико Мелхиор, Асоциация за световно наследство на долината на Горен среден Рейн, VITOUR LANDSCAPE

СПОДЕЛЯНЕ НА ДОБРА ПРАКТИКА ... И УСПЕХ

- › В Румъния клъстери използват нова схема за подкрепа за подобряване на тяхното управление, изградени около добри практики на партньори от Франция, Австрия и Унгария (CLUSTERIX);
- › Линц в Австрия има ново пространство за съвместна работа за културни и творчески сектори, вдъхновено от добра практика от Финландия (CREA.RE);
- › Оукъншоу от Обединеното кралство подкрепя изграждането на вятърна мелница, за да осигури на общността приходи за други проекти за енергийна ефективност благодарение на опита, споделен от датския партньор (RENERGY);
- › Линшьопинг в Швеция разработва подход за градско градинарство и учене на открито, за да даде тласък на социалното сближаване в техните общности, с помощта на италиански партньор („Хибридни паркове“).

ПРОЕКТИ

ECOWAVE ПЕЧЕЛИ НАГРАДАТА „ГЛОБАЛНА ЕНЕРГИЯ 2018 Г.“ ЗА ГИБРАЛТАР

ОБЩО ИНВЕСТИЦИИ
224 497 EUR

УЧАСТИЕ НА ЕС
67 349 EUR

Проектът „Електроцентрала с енергия на морските вълни“ се възползва от морското си местоположение на Гибралтарската скала, британска отвъдморска територия, за да генерира и доставя електроенергия за местната мрежа. Освен че допринася за предлагането на пазара на енергията на морските вълни в цял свят, проектът създава и възможности за откриване на работни места за няколко местни отрасли.

Наградата „Глобална енергия“ се присъжда на проекти, които опазват и защитават околната среда и ресурсите ни или се фокусират върху възобновяема енергия и устойчиви най-добри практики. С финансирането от Европейския фонд за регионално развитие пилотният проект ECOWAVE показва, че енергията на вълните е ефективно и икономично решение за места, които са твърде малки, за да поберат слънчеви панели и вятърни електроцентрали.

Електростанцията ECOWAVE е инсталирана на бивш кей за боеприпаси от Втората световна война на Гибралтарската скала. Здрави „ръце“ прикрепят уникално оформените поплавци към кея: при издигане и спускане на поплавците с движението на вълните биоразграждаща се течност се предава към електроцентрала на сушата, където се превръща в течно налягане. Това задейства генератор за производство на чисто електричество и го предава към гибралтарската мрежа.

Търговски връзки

В друга първа за проекта инициатива пилотната инсталация за вълнова енергия бе успешно свързана с мрежата на Гибралтар, без да създава колебания в доставките или щети. След преодоляване на няколко бариери пред комерсиализацията в индустрията за производство на енергия от вълни, ECOWAVE използва новаторската си технология и разположението на брега на морето за разработването на електроцентрала за възобновяема енергия на значи-

телно по-ниска цена в сравнение с предишните опити в сферата на вълновата енергия.

С пилотния проект се намаляват и последиците от екстремните атмосферни условия в морето, в резултат от построяването на по-голяма част от електроцентралата на сушата, където е по-лесна за достъп и поддръжка. Системата може също да реагира на данни от поплавците в реално време – и когато височината на вълните е прекалено висока за системата, тя автоматично повдига поплавците над водното равнище, преди да започне отново да работи след преминаване на бурята.

Зелена енергия

Значителна енергия е инвестирана и за да се гарантира, че ECOWAVE спазва екологичните и туристическите изисквания на региона. Инсталирана в неизползван вълнолом, електроцентралата не създава рискове за навигацията на корабите, по-малко видима е от бреговата ивица и крайбрежните зони и няма шумово замърсяване.

Системата не вреди на местните морски организми, тъй като плава по повърхността и е свързана само с кея (който е изкуствена конструкция), а не с морското дъно. Освен това биоразградимата хидравлична течност, използвана в централата, не причинява замърсяване.

Туризмът и търговията на Гибралтар също имат полза от възстановяването на затворения по-рано кей, който сега е отворен за посетители.

След регистриране на 13 нови патента и подобряване на световния рекорд за натрупани часове на свързване към мрежата, компанията Eco Wave Power сега планира 5-мегаватова електроцентрала на сушата, която ще осигури на британската отвъдморска територия 15% от необходимата електроенергия. ■

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ

<http://www.ecowavepower.com/>

ПРОЕКТИ

ВЪЗБНОВЯЕМИЯТ „ЕНЕРГИЕН ХЪЛМ“ НА ХАМБУРГ РАЗШИРЯВА ХОРИЗОНТИТЕ

**ОБЩО ИНВЕСТИЦИИ
9 140 000 EUR**

**УЧАСТИЕ НА ЕС
4 435 703 EURO**

Хълмът на бившо депо за отпадъци е превърнат в нова забележителност за Хамбург. „Енергийният хълм“ на Георгсвердер осигурява на жителите и посетителите на германския град възобновяема енергия, информационен център и зелено пространство.

Международното строително изложение в Хамбург проектира и реализира многобройни проекти за устойчиво, екологосъобразно и социално балансирано развитие на вътрешните градски зони. Това включва конкурс за преустройство на бившо депо за отпадъци в района на Георгсвердер, на най-големия в Европа речен остров в Елба. Проектът е завършен през 2013 г., като е използвал спечелилия конкурса проект.

От токсичен насип до символ на възобновяемата енергия

В течение на десетилетия в депото за отпадъци в Георгсвердер са изхвърляни битови и токсични промишлени отпадъци. В края на 70-те години на миналия век депонирането на отпадъци е бил прекратено, но е установено изтичане на диоксини в подпочвените води. Наложило се е 40-метровият насип и подпочвеният слой да бъдат сигурно защитени с водоустойчива пластмасова мембрана. В продължение на години са извършвани технически дейности по подsigуряване на обекта и защита на подпочвените води.

След това обектът е покрит с почва и сега е зелен хълм с ливади и храсти. Възползвайки се от отличните вятърни условия, първите вятърни турбини бяха издигнати на хълма през 90-те години. Днес високопроизводителните вятърни турбини и панелите за слънчева енергия доставят електричество на хиляди домакинства.

„Енергийният хълм“ е отворен за посещения от 2013 г. Тези, които искат да знаят повече, могат да посетят информационния център с интерактивни, мултимедийни дисплеи, за да научат за историята на обекта и начина, по който е бил трансформиран.

Посетителите могат също да научат за съвременното управление на отпадъците, методите за рециклиране и други, тъй като сградата дава възможност за близък поглед върху техническите съоръжения и инсталации за пречистване на подпочвените води и възобновяема енергия. Центърът е енергийноефективен.

„Енергийният хълм“ обогатява зелената зона на област Георгсвердер. Хората могат да се изкачат на хълма и да се разходят по извития бордюра на върха, за да се насладят на чистия въздух и впечатляващата гледка към пристанището и центъра на града. Пътеката предоставя съвременно пространство за различни дейности.

Тази „Пътека към хоризонта“ е проектирана да изглежда като бял пръстен около хълма, който може да бъде видян отдалеч – забележителност за Хамбург. През нощта е осветен от LED осветление. Трасето е изградено от рециклируеми материали, а безкрайната форма символизира значението на рециклирането и кръговата икономика. ■

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ

<https://www.facebook.com/energieberggeorgswerder/>

ПРОЕКТИ

В РУМЪНИЯ ПРЕДСТОИ ДА СЕ ОТКРИЕ ВИСОКОТЕХНОЛОГИЧНА ЛАЗЕРНА ЯДРЕНО-ФИЗИЧНА БАЗА

**ОБЩО ИНВЕСТИЦИИ
310 946 691 EUR**

**УЧАСТИЕ НА ЕС
255 933 558 EURO**

През 2019 г. в румънския град Магуреле предстои да бъде открит високотехнологичен център за изследвания във фотонуклеарната физика и приложенията ѝ с помощта на лазерни технологии.

Създаден по проекта „Екстремна светлинна инфраструктура – ядрена физика“ (ELI-NP), той е част от по-широко европейско начинание, включващо центрове в Унгария (ELI Източник на атосекундни светлинни импулси) и Чешката република (ELI – Траектория на лъчите).

Оборудването от двата филиала на високоенергийната лазерна система на центъра е монтирано и са започнали тестове на три лазерни лъча с нива на потенциална изходна мощност от 100 теравата, 1 петават и 10 петавата. Изгражда се и транспортна система за лазерни лъчи.

Търговски връзки

Някои от лабораториите в базата, като тези за производство на оптика и експериментални цели, вече работят. Лабораторията за експериментални цели разполага с набор от съоръжения за производство на микро- и наномасштабни структури – в това число система за производство на наноструктури върху твърди цели за по-добро усвояване на лазерни импулси – и непрекъснато се модернизират.

Изследователите от тази лаборатория са започнали да подготвят цели за първоначални експерименти с високоенергийните лазери. Лабораторията участва и в образователни програми за магистърски и докторски степени в областта на микро и нанотехнологиите.

Инсталирането на гама-лъчевата система на центъра и изграждането на инструменти за експерименти с гама-лъчи също продължават, като някои от инструментите са готови за употреба. Основен приоритет в тази област е да се създадат експерименти за ниско- и високоенергийни гама-лъчи. Изследователите от ELI-NP работят с международна научна комисия в тази насока и са провели успешен подготвителен експеримент в университета Дюк в САЩ. Тези проучвания ще продължат в ELI-NP.

Експериментите с ядрена резонансна флуоресценция (ЯРФ) – процес, при който ядрото абсорбира и излъчва гама-лъчи – е специфична изследователска ниша за центъра. Оборудването ще може да открива ефективно гама-лъчи при наличието на силна радиация, а техниката ЯРФ ще се използва за прецизна 3D радиография и томография, която позволява да се види вътрешната форма или напречните сечения на обектите. Това е атрактивна техника за безразрушителен анализ на най-различни материали.

Разработва се и устройство, известно като матрица от силициеви ленти, за измерване на реакции, свързани с астрономически събития, като експлозиите от Големия взрив или от свръхнова.

Повече от 150 изследователи от 26 държави работят в ELI-NP, като продължава набирането на международни кадри, с цел да достигнат 300 служители до 2020 г. Схемата за отворен достъп ще направи новия център достъпен за хора от другите стълбове на ELI, както и за външни научни потребители. ■

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ

<http://www.eli-np.ro/>

ПРОГРАМА

18-19 ОКТОМВРИ

София (България)

7-и годишен форум на Стратегията на ЕС за региона на река Дунав (EUSDR)

19 ОКТОМВРИ

Брюксел (Белгия)

Политиката на сближаване след 2020 г. и преходите към устойчивост

20-21 НОЕМВРИ

Инсбрук (Австрия)

2-ри годишен форум на Стратегията на ЕС за Алпийския регион (EUSDR)

ПРАВНА ЗАБЕЛЕЖКА

Нито Европейската комисия, нито което и да е лице, действащо от името на Европейската комисия, носят отговорност за начина, по който би могла да бъде използвана съдържащата се в тази публикация информация.

Люксембург: Служба за публикации на Европейския съюз, 2018 г.

Печат: ISSN 2443-9002

PDF: ISSN 1830-9321

© Европейски съюз, 2018 г.

Повторната употреба е разрешена при посочване на източника.

Политиката за повторна употреба на документите на Европейската комисия се урежда с Решение 2011/833/ЕС (ОВ L 330, 14.12.2011 г., стр. 39).

За всяка употреба или възпроизвеждане на снимков или друг материал извън авторското право на Европейския съюз трябва да бъде искано разрешение директно от притежателите на авторските права.

Printed in Belgium

Това списание е отпечатано на английски, френски, немски, български, гръцки, испански, италиански, полски и румънски език на рециклирана хартия. Публикацията е налична на 22 езика на адрес:

http://ec.europa.eu/regional_policy/bg/information/publications/panorama-magazine/

Съдържанието на броя беше завършено през септември 2018 г.

СНИМКОВ МАТЕРИАЛ (СТРАНИЦИ):

Корица: Въздушен изглед към Вилюн, Литва © Thinkstock/ prosign

Страница 3: © Европейски съюз

Страница 4: © iStock /vencavolrab

Страница 6: © iStock/ronstik

Страница 7: Мартин Айхтингер © Филип Монихарт

Страница 8: © Община Букурещ, Румъния

Страница 9: © EuropaBüro der Bayerischen Kommunen

Страница 10, 11: © Световна банка

Страница 12 до 15: © Европейски съюз

Страница 16: Болница в Калиш, Полша © Анджей Кужински;

Победител в онлайн викторината © Европейски съюз

Страница 17: Пристанище на Виланова и ла Желтру, Испания

© Софи Педросо ; Доменни пещи в Белвал,

Люксембург © Алекс Каушне ; Звездни следи зад

обезводнени силизи за утайки, Португалия ©

Едуардо Вентура

Страница 18: © iStock /GilesMetcalfe

Страница 19: © Мария Уорд Бренан

Страница 21: © Стефания Манка; © Хекон Йентофт;

© Валентина Шипърс-Опейко

Страница 22: © Eurocities

Страница 24: © Thinkstock /shirophoto

Страница 25: © Европейски съюз

Страница 26: Меделин © Thinkstock/tinjaca ; Удаигур

© Thinkstock/Бабут Бат; Женгжоу © Thinkstock /

tenglong guo; Монреал © Thinkstock/ rabbot75_ist

Страница 27: © Град Манхайм

Страница 28: © iStock/Krivinis

Страница 31: © „Смарт парк“, Висагинас; © Jura

Страница 32: © Център за природни науки

Страница 33: © Община Клайпеда

Страница 34: © Министерство на финансите, Литва

Страница 38: 1 © Dr.Boy; 2 © Район Айфел в Битбург-Прюм;

3 © EWM; 4 © Fischer; 5 © Grundungsburos;

6 © iRT Systems GmbH; 7 © Schreinerei Gerlach;

8 © SD Blechtechnologie; 9 © Moselsteig

Weinbergspfad; 10 © Robotix; 11 © SESAM;

12 © SeRamCo

Страница 44: © Eco Wave Power Ltd

Страница 45: Energieberg © Stadtreinigung Hamburg

Страница 46: © ELI-NP

БЪДЕТЕ ИНФОРМИРАНИ

ec.europa.eu/regional_policy
cohesiondata.ec.europa.eu

[@EUinmyRegion](https://twitter.com/EUinmyRegion)

[EUinmyRegion](https://www.facebook.com/EUinmyRegion)

[flickr.com/euregional](https://www.flickr.com/euregional)

[EUinmyRegion](https://www.youtube.com/EUinmyRegion)

[euinmyregion](https://www.instagram.com/euinmyregion)

[ec.europa.eu/commission/2014-2019/
cretu_en](http://ec.europa.eu/commission/2014-2019/cretu_en)
[@CorinaCretuEU](https://twitter.com/CorinaCretuEU)

■ Служба за публикации

Европейска комисия
 Генерална дирекция „Регионална и селищна политика“
 Комуникация – Agnès Monfret
 Avenue de Beaulieu/Beaulieulaan 1 – B-1160 Bruxelles/Brussel
 Ел. поща: regio-panorama@ec.europa.eu